Spravodajca Univerzity Mateja Bela
v Banskej Bystrici

Universitas Matthiae Belii

ERUDITIO MORES FUTURUM

Ročník 21 máj – jún 2015 Číslo 5

PREZIDENT ANDREJ KISKA NAVŠTÍVIL NAŠU UNIVERZITU

Dňa 5. mája 2015 našu Univerzitu navštívil prezident Slovenskej republiky Andrej Kiska. Po stretnutí s vedením univerzity sa prezident stretol so študentmi všetkých fakúlt. V zaplnenej aule Ekonomickej fakulty pripomenul študentom, že ich škola patrí medzi najlepšie na Slovensku a že z nich možno o 10 – 20 rokov budú ľudia, ktorí budú viesť našu krajinu. *„Mladí ľudia majú tendenciu utekať z našej krajiny. Ak sa dá, choďte von, aj na rok, na dva. Otvoria sa vám oči a zistíte, čo Slovensko potrebuje, ale ako prezident tejto krajiny vás prosím, vráťte sa späť,“* zdôraznil Kiska pred vysokoškolákmi. Povzbudil študentov k tomu, aby menili Slovensko, vliali do krajiny pozitívnu energiu a postupne ho pretvárali na svetové Slovensko. V príhovore im v krátkosti predstavil svoj životný príbeh, venoval sa svojim hlavným aktivitám a prioritám vo funkcii prezidenta. V závere stretnutia študenti položili prezidentovi niekoľko otázok. Na otázku študenta, ktoré manažérske skúsenosti využíva dnes vo funkcii hlavy štátu, Kiska reagoval, že prvým kľúčovým momentom je obklopiť sa šikovnými a dobrými ľuďmi, *„ideálne je, keď sú ešte šikovnejší ako vy sám“*. Druhým momentom je nastaviť systém tak, aby fungoval. Bola to jeho prvá návšteva na akademickej pôde našej univerzity v úlohe hlavy štátu a my dúfame, že nebola posledná.

Autor: Mgr. Terézia Rohn, PhD.
Referát marketingovej komunikácie
Foto: Ing. Vladimír Veverka

PRÍSPEVKY REKTORÁTU

GenPORT a Mobile Identities: Aktuálne správy z dvoch európskych projektov Inštitútu sociálnych a kultúrnych štúdií Filozofickej fakulty UMB

Inštitút sociálnych a kultúrnych štúdií Filozofickej fakulty UMB (ISKŠ FF UMB) je v súčasnosti partnerom v dvoch medzinárodných výskumných projektoch: *GenPORT* (7RP) a *Mobile Identities* (DG Home – European Integration Fund). V oboch sa na jar 2015 uskutočnili pracovné stretnutia a sprievodné podujatia.

V dňoch 26. – 29. apríla 2015 organizovali riešiteľky ISKŠ v projekte *GenPORT* (A. Bitušíková, K. Beňová, J. Darulová a K. Koštialová) výročné pracovné stretnutie medzinárodného konzorcia projektu spojené so zasadnutím dvoch poradných orgánov projektu (Scientific Advisory Group a Portal Advisory Group). Podujatie sa konalo v bratislavskom hoteli LOFT (napriek snahe privítať účastníkov na pôde UMB sa nepodarilo presvedčiť projektových partnerov o predĺženej ceste do Banskej Bystrice, z čoho vyplýva, že potrebujeme buď zaktivizovať letecké spojenie zo Sliača do európskych destinácií alebo presťahovať UMB do Bratislavy). Projekt *GenPORT* je financovaný zo 7. Rámcového programu na obdobie od 15. mája 2013 do 15. mája 2017. Jeho cieľom je na základe kvalitatívnych a kvantitatívnych výskumov pripraviť celoeurópsky (až globálny) internetový portál, ktorý bude obsahovať informácie týkajúce sa všetkých aspektov širokej multidisciplinárnej oblasti s aplikačným potenciálom s označením „gender equality and excellence in science, technology and innovation“ (rodová rovnosť a excelentnosť vo vede, technológiách a inováciách). Portál bude zároveň živým priestorom pre komunitu odborníkov, praktikov a politikov (mužov i žien), ako aj inštitúcií, ktoré budú môcť do portálu sami vstupovať a pridávať svoje zdroje, publikácie, dokumenty alebo iné aktuálne informácie. Koordinátorom projektu je v digitálnom svete skúsená Open University of Catalonia v Barcelone a partnermi sú inštitúcie z Nemecka, Talianska, Švédska, Veľkej Británie a zo Slovenska (UMB). Výskumy vedúce k dôležitým informáciám, čo má alebo nemá portál obsahovať, už boli uskutočnené, ale klasifikácia kategórií či kľúčové slová sú stále v procese vývoja. Záujemcovia môžu navštíviť webstránku projektu: www.genderportal.eu.

GenPORT
Your gateway to Gender and Science Resources

mobile identities

Co-funded by the European Union

Projekt *Mobile Identities: Migration and Integration in Transnational Communities*, financovaný v rokoch 2014 – 2015 Európskou komisiou (DG Home – European Integration Fund), sa zameriava na výskum a evalváciu existujúcich programov a politík EÚ krajín, orientovaných na manažovanie toku krátkodobých (circular alebo temporary) migrácií a integrácie krátkodobých migrantov v prijímajúcich krajinách. Riešiteľky projektu za UMB (A. Bitušíková a K. Koštialová) sa v dňoch 6. – 8. mája 2015 zúčastnili projektového stretnutia i medzinárodného workshopu, ktorého cieľom bolo na základe uskutočnených kvalitatívnych výskumov vypracovať návrhy odporúčaní pre Európsku komisiu a národné vlády. Zaujímavé skúsenosti z krajín s dlhodobými skúsenosťami s migrantmi sú veľmi inšpiratívne aj pre slovenské prostredie, ktoré bude skôr či neskôr čeliť zvýšenému náporu imigrantov ako iné európske krajiny.

Obidva medzinárodné projekty riešia témy, ktoré trochu predbiehajú slovenský vývoj. Preto je veľmi dôležité byť partnerom v týchto projektoch a učiť sa od skúsených. Účasť v nich nás pripravuje na to, čo nás na Slovensku čaká, hoci si to často nechceme priznať (zvýšená miera migrácií vrátane imigrácií z tretích krajín, ale aj potreba posilnenia rodovej rovnosti vo vede s hlavným cieľom nestrácať potenciál vzdelaných žien, ktoré pre rôzne vonkajšie okolnosti musia opustiť vedeckú dráhu napriek veľkým ekonomickým investíciám do ich vzdelania).

doc. PhDr. Alexandra Bitušíková, CSc.,
prorektorka pre vedu a výskum,
Rektorát UMB

BLAHOŽELÁME

Dňa 23. 04. 2015 na zasadnutí Vedeckej rady Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici rektor UMB doc. Ing. Vladimír Hiadlovský, PhD. na základe rozhodnutia Vedeckej rady Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici zo dňa 29. 10. 2014 udelil ***prof. PhDr. Brigite Šimonovej, CSc.*** **čestný titul profesor emeritus Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici za významný prínos v oblasti vedy a vzdelávania**. Zaželal jej pevné zdravie, šťastie a veľa úspechov v pracovnom a osobnom živote. Zároveň ju požiadal, aby sa aj naďalej aktívne zapájala do akademického života.

NAŠI JUBILANTI

Viacerí zamestnanci univerzity oslávia v období mesiacov **máj – jún 2015** významné životné jubileum. V mene všetkých zamestnancov, študentov a priateľov univerzity im srdečne blahoželáme a do ďalších rokov prajeme všetko najlepšie, veľa pevného zdravia, šťastia a spokojnosti v osobnom i profesionálnom živote.

Redakčná rada

doc. RNDr. Miroslav Haviar, CSc.
Ing. Dana Horváthová, PhD.
Mgr. Dana Kubišová
Ing. Ján Pavlovkin, PhD.
prof. Valentyna Pidlisniuk, DrSc.
Ing. Zuzana Kušnír Eliášová
Anna Čížová
Eva Michalovská
Mgr. Eva Pršová, PhD.
Katarína Hrčková
Helena Hrčková
Alžbeta Köpenceiová
prof. PaedDr. Karol László, CSc.

Médiá o nás

Dátum	Periodikum	Príspevok	Obsah
26.5.2015	teraz.sk	V ankete Hokejista roka získal najviac cien Hučka, trénerom roka Opáth	Lukáš Opáth z banskobystrickej UMB sa stal trénerom roka v univerzitnej lige EUHL. Manažérom roka sa stal Milan Kyseľ, takisto z UMB Banská Bystrica.
21.5.2015	Priekopník	Prezident Andrej Kiska diskutoval s primátorom aj študentmi	Počas oficiálnej návštevy BB absolvoval prezident SR A. Kiska stretnutie s vedením mesta BB. Prezident zavítal tiež na UMB (Ekonomickú fakultu) a stretol sa so študentmi Gymnázia A. Sládkoviča.
18.5.2015	agentury.sme.sk	Na hokejistovi roka EUHL najviac cien pre Hučka, trénerom roka Opáth	Lukáš Opáth z banskobystrickej UMB sa stal trénerom roka univerzitnej EUHL. Manažérom roka sa stal Milan Kyseľ, tiež z UMB.
5.5.2015	bystricoviny.sk	FOTO: S prezidentom Kiskom sme absolvovali jeho celú návštevu Banskej Bystrice	Banskobystrický utorok patril oficiálnej návšteve prezidenta SR Andreja Kisku. Prezident navštívil aj Univerzitu Mateja Bela v Banskej Bystrici.
5.5.2015	tvnoviny.sk	Prezident Kiska sa obrátil s veľkou prosbou na všetkých študentov	Prezident SR Andrej Kiska pri návšteve Banskej Bystrice zavítal aj na UMB, kde sa stretol s vedením školy a študentmi. Vo svojom príhovore poprosil študentov, aby sa po nazbieraní skúseností v zahraničí vrátili domov na Slovensko.
5.5.2015	teraz.sk	Prezident prosil študentov, aby sa po skúsenostiach vonku vrátili	Prezident Andrej Kiska navštívil banskobystrickú UMB, kde sa stretol s vedením školy a študentmi. Študentom pripomenul aby sa po skúsenostiach, ktoré získajú v zahraničí, vrátili späť na Slovensko
5.5.2015	ohlas.sk	Banská Bystrica – Slovenská Ľupča: Prezident Kiska v BB a Slovenskej Ľupči	Počas druhého dňa pracovného výjazdu v Banskobystrickom kraji sa prezident Andrej Kiska stretol s primátorom Banskej Bystrice Jánom Noskom, diskutoval so študentmi UMB a prezrel si spoločnosti Alfa Bio, Banskobystrický pivovar a Braunvieh v Slovenskej Ľupči.
24.4.2015	bystricoviny.sk	Banská Bystrica má Miss Slovensko 2015 Lujzu Strakovú!	V piatkovom finále 20. ročníka súťaže krásy Miss Slovensko 2015 bodovala aj Banská Bystrica. Víťazkou sa stala Lujza Straková, študentka andragogiky na Pedagogickej fakulte UMB.
16.4.2015	Priekopník	Univerzitná noc literatúry sa opäť niesla v znamení sedmičiek	Po minuloročnom úspešnom prvom ročníku Univerzitnej noci literatúry sa v stredu 15. apríla 2015 v priestoroch Filozofickej fakulty UMB uskutočnil druhý ročník tohto literárneho podujatia.

15.4.2015	bystrica.dnes24.sk	Univerzitná noc literatúry pod Urpínom: Ukážky TÝCHTO kníh si vychutnáte z úst siedmich osobností	Po vlaňajšej úspešnej Univerzitnej noci literatúry sa dnes v priestoroch Filozofickej fakulty UMB uskutoční druhý ročník tohto literarno-kultúrneho podujatia.
15.4.2015	BB-online	Univerzitná noc literatúry opäť v znamení sedmičky	V stredu 15. apríla sa v priestoroch Filozofickej fakulty UMB v BB uskutoční druhý ročník literárno-kultúrneho podujatia Univerzitná noc literatúry 2015.
14.4.2015	teraz.sk	Univerzitná noc literatúry prináša čítanie zo 7 kníh na 7 miestach	Univerzitná noc literatúry 2015 sa opäť ponesie v znamení sedmičky. Sedem osobností na siemich miestach bude čítať zo siedmich kníh.
14.4.2015	bystricoviny.sk	Univerzitná noc literatúry už v stredu na FF UMB	V stredu 15. apríla 2015 od 17.30 sa v priestoroch Filozofickej fakulty UMB uskutoční druhý ročník literárno-kultúrneho podujatia Univerzitná noc literatúry 2015.
14.4.2015	teraz.sk	Univerzitná noc literatúry prináša čítanie zo 7 kníh na 7 miestach	Po vlanajšej úspešnej Univerzitnej noci literatúry sa v stredu (15. 4.) v priestoroch FF UMB uskutoční druhý ročník tohto literárno-kultúrneho podujatia.
13.4.2015	SME	Univerzitná noc literatúry 2015 opäť v znamení sedmičky	V stredu 15. apríla sa v priestoroch Filozofickej fakulty UMB uskutoční druhý ročník literárno-kultúrneho podujatia Univerzitná noc literatúry 2015.
10.4.2015	TASR	Ukáž čo vieš	Vedecká konferencia mladých vedcov z piatich škôl zo Slovenska v rámci projektu Chain Reaction. Na projekte spolupracuje Fakulta prírodných vied UMB.
10.4.2015	Naše novinky	Nádejní vedci riešia problémy	Už druhý rok sa slovenskí študenti stredných škôl stretli na vedeckej konferencii organizovanej v rámci projektu Chain Reaction, na ktorom participuje Fakulta prírodných vied UMB.
10.4.2015	bystricoviny.sk	Nádejní slovenskí vedci budú prezentovať riešenia celosvetových vedeckých problémov	Už druhý rok sa slovenskí študenti stredných škôl zapojili do projektu Chain Reaction, na ktorom participuje Fakulta prírodných vied UMB.
10.4.2015	Vedecký kaleidoskop	Nádejní slovenskí vedci budú prezentovať riešenia celosvetových vedeckých problémov	Už druhý rok sa slovenskí študenti stredných škôl stretnú na vedeckej konferencii Chain Reaction, ktorej spoluorganizátorom je Fakulta prírodných vied UMB.
9.4.2015	BB-online	Nádejní slovenskí vedci aj z bystrických gymnázií hľadali riešenia celosvetových problémov	Študenti slovenských gymnázií sa stretnú na vedeckej konferencii konanej v rámci medzinárodného projektu Chain Reaction, v ktorom je aktívne zapojená Fakulta prírodných vied UMB.
9.4.2015	bystrica.sme.sk	Mladí výskumníci riešia celosvetové problémy ako skutočné vedecké tímy	Fakulta prírodných vied UMB je súčasťou projektu Chain Reaction. V rámci projektu sa uskutoční vedecká konferencia, na ktorej aktívne participujú študenti slovenských gymnázií.
8.4.2015	Priekopník	Nádejní slovenskí vedci budú prezentovať riešenia celosvetových vedeckých problémov	Fakulta prírodných vied UMB je partnerom medzinárodného projektu Chain Reaction, v ktorom sú aktívne zapojení študenti slovenských gymnázií.
8.4.2015	Poprad24.sk	V Starej Lesnej sa stretnú nádejní slovenskí vedci: budú prezentovať riešenia celosvetových vedeckých problémov	Fakulta prírodných vied UMB participuje na medzinárodnom projekte financovanom Európskou komisiou Chain Reaction, do ktorého je zapojených aj päť gymnázií.
8.4.2015	TASR	Mladí vedci budú prezentovať riešenia celosvetových vedeckých problémov	Fakulta prírodných vied UMB sa podieľa na organizovaní medzinárodnej konferencie Chain Reaction.
7.4.2015	bystrica.dnes24.sk	Milovníci kníh, TOTO by ste si nemali nechať ujsť: Univerzitná noc literatúry opäť v našom meste!	Na banskobystrickej UMB sa stretnú ľudia bez rozdielu veku a akýchkoľvek bariér, ktorí však majú jedno spoločné – lásku ku knihám. Pozvánka na pripravované podujatie Univerzitná noc literatúry 2015. (FF UMB)
5.4.2015	BB-online	Rozhovor s Máriou Bílkovou: Sedem kníh, sedem miest, sedem osobností	Rozhovor s organizátorkou podujatia Univerzitná noc literatúry o pripravovanom podujatí, ktoré bude na FF UMB.
18.3.2015	Regina	Rozhovor v rádiu s redaktorom Marcelom Pálešom	Vystúpenie študentky Univerzity tretieho veku UMB v rádiu Regina.

Ing. Marián Lihan, referát marketingovej komunikácie R UMB

PRÍSPEVKY FAKÚLT

Študentka PF UMB víťazkou MISS Slovensko 2015!

Dekan Pedagogickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici prof. PaedDr. Vojtech Korim, CSc. prijal študentku PF UMB Lujzu Strakovú pri príležitosti jej víťazstva v súťaži MISS Slovensko 2015.

Dňa 24. apríla 2015 sa rozhodovalo o kráľovnej krásy na rok 2015. O titul bojovalo dvanásť finalistiek, no vyhrať mohla len jedna. A jej meno je už známe. Jubilejnou dvadsiatou Miss Slovensko

sa stala Lujza Straková – študentka druhého ročníka bakalárskeho štúdia v študijnom odbore andragogika na Pedagogickej fakulte Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. Víťazkou jednej z paralelných súťaží „Miss Príjemný hlas“ sa stala Paulína Pélyová, absolventka PF UMB v študijnom odbore učiteľstvo výtvarného umenia.

Dekan PF UMB prof. Korim spolu s členmi vedenia fakulty poďakoval Lujze Strakovej za vzornú a úspešnú reprezentáciu fakulty a univerzity v tejto súťaži. Pre všetkých zamestnancov, študentov a sympatizantov PF UMB je veľkým potešením, že na základe rozhodnutia odbornej poroty zvíťazila práve naša študentka, čím získala jubilejný dvadsiaty titul Miss Slovensko. Lujza Straková zároveň zvíťazila aj v súťaži Miss Sympatia 2015, kde o jej prvenstve rozhodli diváci na základe svojho hlasovania, ako aj v súťaži Miss Gosh 2015.

Našej úspešnej reprezentantke želáme veľa ďalších úspechov, predovšetkým v súťaži Miss World 2015, na ktorú sa vďaka víťazstvu na Miss Slovensko 2015 nominovala, ale aj ďalšie úspešné pokračovanie v štúdiu na Pedagogickej fakulte Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici.

doc. PaedDr. Peter Jusko, PhD.
prodekan pre MSaVV PF UMB
Foto: Ing. Michal Bartko, PhD.

XVI. ročník ABB 2015 – oslava mladosti a hudby

Čo je to kantiléna ? Čo je spev ? Naplno v bytí ? Jeho súhlas s nami v ňom na chvíľu nám pohodí svoj kľúč? A čím sme vinní tam, kde spev nepočuť? Priestupkom toho, kto vám stratil detstvo? A hoci o tom sotva ešte vie, spieva už menej a práve tým to prezrádza: budúca vráska sa dotkla jeho kože. Či môže spievať iba vtáctvo božie? Tí druhí už nie ?

Tieto poetické slová zazneli pri otvorení slávnostného galavečera, posledného z trojice večerných festivalových koncertov XVI. ročníka medzinárodného festivalu vysokoškolských speváckych zborov *Akademická Banská Bystrica* (ABB). Citované úvodné slová predstavujú motto celého podujatia, ktoré je oslavou spevu, hudby, mladosti a hlbokých kultúrnych zážitkov. Slovami primátora mesta Banská Bystrica

Jána Noska: *„ABB je sviatok zborového spevu a taktiež mladých zanietených ľudí, ktorí majú snahu rozvíjať lásku k národnej kultúre, spoznávať hudbu a tradície iných národov.“* No tento medzinárodný festival predstavuje aj jeden z hlavných pilierov kultúrneho života Univerzity Mateja Bela a je jednou z overených značiek kvality našej univerzity. Vďaka svojej bohatej histórii a etablovaniu festivalu v medzinárodnom meradle má ABB význam aj pre podporu a prezentovanie kultúry mesta Banská Bystrica a Slovenska v zahraničí. História ABB sa začala písať pred takmer tridsiatimi rokmi na Pedagogickej fakulte v Banskej Bystrici a súťaž v kategórii ženských a miešaných zborov sa postupom rokov rozrástla o súťaž v kategórii komorných speváckych zborov, kategóriu sakrálnej tvorby a kategóriu stredoškolských speváckych zborov.

Podujatie už tradične organizačne zabezpečuje Katedra hudobnej kultúry Pedagogickej fakulty UMB a je realizované pod záštitou Ministerstva školstva, vedy,

výskumu a športu Slovenskej republiky, Ministerstva kultúry Slovenskej republiky a rektora Univerzity Mateja Bela. Tento ročník ABB sa konal v dňoch 7. až 9. mája 2015 v priestoroch auly Beliana UMB. Do súťaže sa prihlásilo celkom šesť zborov zo Slovenska aj zahraničia: Akademický pěvecký sbor Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava, Česká republika; Ženský spevácky zbor Iuventus Paedagogica, Prešovská univerzita, Prešov; Mladosť, Univerzitný spevácky zbor UMB, Banská Bystrica; Schola cantorum Katolíckej univerzity, Ružomberok; Univerzitný spevácky zbor Pécs, Maďarsko, a Vysokoškolský umělecký soubor Pardubice, Česká republika. XVI. ročník podujatia sa môže pochváliť prominentnou odbornou porotou v zložení: Dr. h. c., prof. Ondrej Lenárd; Dr. Piotr Janczak, prof. Vesna Šouc, prof. PaedDr. Jiří Skopal, CSc. a doc. Mgr. Art. Štefan Sedlický, ArtD.

Samotná súťažná prehliadka sa niesla v duchu výborných speváckych výkonov, vyrovnanej úrovne všetkých zborov, rozmanitého a originálneho repertoáru a uvoľnenej atmosféry. Zbory vo svojom repertoári dávajú priestor aj neznámym skladbám súčasných autorov, čo len zvyšuje atraktivitu jednotlivých vystúpení. Pozitívom súťaže boli povinné skladby (napr. v kategórii miešaných zborov to bola skladba Petra Cóna – Cantemus a v kategórii komorných zborov Lukáš Borzík – Gloria), ktoré umožnili prítomným porovnať jednotlivé hudobné stvárnenia rovnakej skladby, a tým lepšie odlíšiť prednosti zborov.

Akademická Banská Bystrica je nielen súťažnou prehliadkou, ale skutočným zborovým sviatkom s bohatým festivalovým programom. Po tri dni si okrem súťažných vystúpení, konaných v doobedňajších hodinách, mohli milovníci hudby a zboru prísť vychutnať aj večerné festivalové koncerty, kde vystupovali nielen účastníci súťaže, ale aj prizvaní hostia. Hneď v prvý festivalový večer vystúpil Komorný spevácky zbor slovenských učiteľov pod vedením doc. Mgr. art. Štefana Sedlického, ArtD. s mimoriadne hodnotným a unikátnym programom, keďže súčasťou bohatého programu boli aj dve premiéry skladieb: P. Špilák – *Na košickej turni* a J. Teml – *Alebo…* Druhým hosťom festivalu boli The Hope Gospel Singers and Band, ktorí sa venujú gospelovému, jazzovému žánru či populárnej hudbe.

Na záverečnom galavečere vystúpilo hosťujúce zoskupenie a capella spevákov Affabre, the chamber singers z Poľska. Predviedli zábavné a strhujúce vystúpenie niekoľkých úprav skladieb vážnej aj populárnej hudby, napr. Antonio Vivaldi – *Zima* zo Štyroch ročných období, Gioacchino Rossini – *Duetto buffo di due gatti*, či Bill Haley – *Rock Around The Clock* a J. Lennon/P. McCartney – *All My Loving*. ABB je podujatie výnimočné aj tým, že od roku 1997 je súčasťou festivalu aj voľba Miss ABB. Táto milá a osviežujúca časť festivalu má za cieľ odľahčiť atmosféru súťaže zborov a chce poskytnúť priestor mladým dievčatám predstaviť sa aj v inej situácii, nadviazať priateľské vzťahy a komunikáciu medzi zbormi. Tento ročník Miss ABB bol pre našu fakultu mimoriadne úspešný, keďže miesto Miss ABB aj prvej ViceMiss ABB obsadili študentky Katedry hudobnej kultúry PF UMB, členky zboru Mladosť – Anna Beljaková (Miss ABB 2015), Ingrida Šavlíková (ViceMiss ABB 2015).

Je potešujúce, že tradícia zborového spevu stále žije a je silne zakorenená nielen na slovenských, ale aj na zahraničných vysokých školách. No viaceré negatívne okolnosti zapríčiňujú znižujúci sa počet prihlásených zborov a študentov pôsobiacich v hudobných telesách. Mladí ľudia by mali dostať možnosť spoznať pocity spolupatričnosti, priateľstva, úspechu, ale aj hlbokých hudobných zážitkov, ktoré im môže pôsobenie v zborovom telese sprostredkovať. Preto dúfam a verím, že sa v radoch študentov, ako aj organizátorov a zbormajstrov bude naďalej vyskytovať dostatok nadšencov a priaznivcov, aby sa takéto podujatia ako ABB zo života vysokých škôl postupne nevytratili.

(Fotografie z podujatia nájdete na poslednej strane časopisu).

Mgr. Oľga Brozmanová, PhD.
Katedra hudobnej kultúry,
Pedagogická fakulta UMB.
Foto: Marcel Šesták, Juraj Zelník, Milan Pazúrik

Medzinárodná vedecká konferencia Edukácia dospelých 2015

Dňa 9. apríla 2015 sa na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici konal tretí ročník medzinárodnej vedeckej konferencie *Edukácia dospelých 2015*. Podujatie organizovala Katedra andragogiky Pedagogickej fakulty v spolupráci s Centrom pre celoživotné vzdelávanie UMB, pod záštitou rektora doc. Ing. Vladimíra Hiadlovského, PhD.

Odborným garantom konferencie bola prof. PhDr. Viera Prusáková, CSc. Cieľom medzinárodnej vedeckej konferencie *Edukácia dospelých 2015* bolo analyzovať trendy rozvoja edukácie dospelých a identifikovať kľúčové procesy, ktoré determinujú kvalitu edukácie dospelých vo vzťahu k jednotlivcovi a spoločnosti. Konferencia vytvorila priestor na diskusiu o teoretických a praktických problémoch edukácie dospelých v súčasnosti. Priniesla nové podnety z oblasti andragogickej teórie a príklady z praxe.

Podujatie otvoril vedúci Katedry andragogiky prof. PaedDr. Miroslav Krystoň, CSc., spolu s rektorom Univerzity Mateja Bela doc. Ing. Vladimírom Hiadlovským, PhD. a s dekanom Pedagogickej fakulty prof. PaedDr. Vojtechom Korimom, CSc.

V hlavnom pléne vystúpili Dr. h. c. prof. PhDr. Beata Kosová, CSc., z Katedry elementárnej a predškolskej pedagogiky Pedagogickej fakulty UMB, s referátom na tému „*Univerzity a/versus celoživotné vzdelávanie v globalizovanej dobe metazmeny*“, pokračoval doc. Mgr. Petr Novotný, Ph.D., z Ústavu pedagogických věd Filozofickej fakulty Masarykovy univerzity v Brne, s referátom „*Profesionalizace vzdělávaní dospělých – projekt nebo iluze?*“. Rokovanie v pléne uzavrel prof. PaedDr. Miroslav Krystoň, CSc. referátom „*Vzdelávatelia seniorov*“.

Po rokovaní v pléne sa pokračovalo v dvoch sekciách: *Vzdelávatelia dospelých* – sekciu moderovala prof. PhDr. Viera Prusáková, CSc., a sekcia *Aktuálne*

otázky teórie a praxe edukácie dospelých – moderoval prof. PaedDr. Miroslav Krystoň, CSc. Medzinárodnej vedeckej konferencie sa zúčastnili významné osobnosti slovenskej a českej andragogickej scény, ktoré vystúpili so svojimi referátmi v jednotlivých sekciách, napr. prof. PhDr. Viera Prusáková, CSc., prof. PhDr. Dušan Šimek, doc. PaedDr. Ctibor Határ, PhD., doc. PhDr. Ivana Pirohová, PhD., PhDr. Michaela Tureckiová, CSc., PhDr. Branislav Frk, PhD. a i.

Konferencia *Edukácia dospelých 2015* je zároveň súčasťou riešenia výskumnej úlohy VEGA č. projektu 1/0754/13 *Determinanty profesijného lektora v kontexte kvality vzdelávania dospelých*. Výstupom z konferencie bude recenzovaný zborník vedeckých štúdií a veríme, že vzniknutá tradícia organizovania konferencie sa zachová aj v nasledujúcich rokoch.

Mgr. Viktória Pančíková
Katedra andragogiky
Pedagogická fakulta UMB
Foto: Mgr. Terézia Rohn, PhD.
referát marketingovej komunikácie, R UMB

Prednášky o preklade na Katedre translatológie FF UMB

V apríli akademického roka 2014 – 2015 prijala Katedra translatológie Filozofickej fakulty UMB dvoch hostí – renomovaných prekladateľov, Dr. h. c. prof. Dr. Michala Harpáňa z Univerzity v Novom Sade (Srbsko) a Mgr. Vítězslava Vilímka, DiS., PhD. z Filozofickej fakulty Ostravskej univerzity.

Katedra sa snažila o príchod týchto odborníkov preto, aby študentom prekladateľstva a tlmočníctva sprostredkovala priamy kontakt s prekladateľmi (aj) z praxe, ktorí boli schopní predstaviť praktickú prácu prekladateľa a tlmočníka a oboznámiť ich so situáciami, v ktorých sa v praxi môžu ocitnúť.

Dňa 23. apríla 2015 privítal vedúci Katedry translatológie FF UMB PhDr. Ivan Šuša, Ph.D. nášho bývalého kolegu, priateľa a univerzitného profesora Michala Harpáňa, ktorý sa okrem vyučovania budúcich učiteľov slovenského jazyka a literatúry v Srbsku a prekladateľov a tlmočníkov na Slovensku po celý život venoval aj prekladu umeleckej literatúry, najmä zo slovenčiny do srbčiny. Na univerzitách v Novom Sade, Belehrade, v Szegede, v Sombore, v Báčskom Petrovci a v Banskej Bystrici vo všetkých troch stupňoch štúdia prednášal dejiny slovenskej literatúry, teóriu literatúry (je autorom frekventovane používaného a veľmi známeho učebného diela *Teória literatúry*), svetovú literatúru a literárnu komparatistiku. Bol vedúcim Katedry slovakistiky na univerzite v Novom Sade, predsedom a členom komisií bakalárskych, diplomových, dizertačných a habilitačných

konaní. Pôsobil ako člen Vedeckej rady UMB Filozofickej fakulty v Novom Sade a aj iných univerzít. Na Slovensku aktívne riešil projekt VEGA a zúčastňoval sa mnohých vedeckých konferencií. V roku 2012 mu Vedecká rada UMB slávnostne udelila titul doktor honoris causa (Dr. h. c.).

Harpáňova prednáška *Z mojej prekladateľskej dielne* bola venovaná najmä praktickým problémom pri prekladaní. Prof. Harpáň si najprv zaspomínal na svoje pedagogické pôsobenie na FHV/FF UMB, potom študentov oboznámil s konkrétnymi problémami prekladania: rozhovoril sa napríklad o svojich skúsenostiach pri prekladaní fráz, komplikovaných filozofických, literárnych diel a pod., pričom nezabudol poskytnúť aj odporúčania ďalších postupov v práci. Zameral sa najmä na jeho vlastné preklady umeleckých diel Pavla Vilikovského.

Mgr. Vítězslav Vilímek, DiS., PhD. je pracovníkom Katedry slavistiky Ostravskej univerzity a ako profesionálny prekladateľ a tlmočník z a do ruského jazyka sa vo vedeckej činnosti orientuje na translatológiu (tlmočenie, preklad odborného textu, praxeológiu prekladu a tlmočenia) a medzikultúrnu komunikáciu. Ako vedúci projektu Euroázijské akademické fórum sa v súčasnosti zaoberá aj kultúrnou diplomaciou. Na Katedru translatológie FF UMB prišiel v rámci programu Erazmus+. Prednášku otvorila a hosťa privítala členka

Katedry translatológie PhDr. Anita Huťková, PhD. Dr. Vilímek študentom veľmi zaujímavou a zábavnou formou v rámci svojej prednášky *Profesijná etika a etika prekladateľa a tlmočníka* sprostredkoval odborné znalosti súvisiace s prácou profesionálneho prekladateľa a tlmočníka. Pozornosť študentov upriamil na možnosti a spôsoby prekladania/tlmočenia odborných textov a hovorených komunikátov. Okrem toho veľmi vtipne prezentoval aj situácie, s ktorými sa profesionálny prekladateľ a tlmočník môže stretnúť. Nezabudol uviesť aj spôsoby riešenia týchto situácií.

Prednáška mala zjavný úspech, ktorý bol prejavený aj dodatočnými otázkami a následnou diskusiou.

Katedra translatológie plánuje v budúcnosti pre všetkých študentov prekladateľstva a tlmočníctva a ďalších záujemcov zorganizovať podobne zamerané zaujímavé akcie.

Eva Čulenová
Katedra translatológie
Filozofická fakulta UMB
Foto: Autorka

Prekladateľské soirée 7

Ako už býva dobrým zvykom, aj túto jar, 31. marca 2015, sa na pôde Štátnej vedeckej knižnice v Banskej Bystrici konalo *Prekladateľské soirée*, ktoré organizuje Katedra anglistiky a amerikanistiky Filozofickej fakulty UMB v spolupráci s Veľvyslanectvom USA na Slovensku a INFO-m USA. Naším hosťom bol doc. PhDr. Marián Andričík, PhD. – osobnosť s naozaj širokým záberom. Posúďte sami: vedúci Katedry slovakistiky, slovanských filológií a komunikácie Filozofickej fakulty UPJŠ v Košiciach, redaktor (napr. časopis *Dotyky*), lexikograf (*Anglicko-slovenský a slovensko-anglický slovník*, 2006), básnik (*Skúška správnosti*, 1989) a, samozrejme, prekladateľ. Marián Andričík preložil takmer dve desiatky kníh (Saroyan, Blake, Grisham, Keats, Doyle a pod.) a ako teoretik prekladu je autorom diel *K poetike umeleckého prekladu* (2004), *Preklad pod lupou* (2013)

a *Aspekty piesňového textu* (2014). Za zmienku isto stoja aj antológie beatnickej poézie *Nahý anjel … alebo Nahlas* (1995) a *Beatnici* (2010), ktoré zostavil a (na 90 %) preložil.

Z uvedeného vyplýva, že o možné témy zatiaľ posledného soirée nebola núdza. Sme radi, že aj toto stretnutie moderoval PhDr. Martin Djovčoš, PhD. a touto cestou chcem poďakovať aj Mgr. Zuzane Kopčanovej z centra INFO USA za úvodné slovo a pomoc pri organizácii podujatia. Večer nám aj tentoraz spestrili študentky angličtiny a hudobnej výchovy, tretiačky Andrea Svorčíková (klavír) a Gabriela Hajnovičová (priečna flauta). Dámy interpretovali *Menuet* G. P. Telemanna, úryvok z *Labutieho jazera* od P. I. Čajkovského a skladbu *Castle on a cloud* z filmu *Bedári*.

Nezabudli sme ani na kvíz – knihu Williama Saroyana *Tracyho tiger* (v

preklade nášho hosťa) napokon vyhrala naša flautistka Gabriela. Aj keď bola účasť študentov o čosi nižšia („len“ 50, v porovnaní so stovkou, na ktorú sme zvyknutí), ukázalo sa, že stretnutia tohto druhu majú svoje opodstatnenie.

Dovidenia v jeseni, priatelia!

PhDr. Martin Kubuš, PhD.
Katedra anglistiky a amerikanistiky
Filozofická fakulta UMB
Foto: Autor

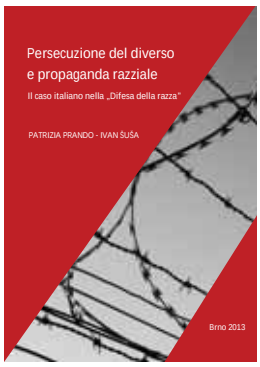
Ocenená vedecká monografia – medziodborová a medzifakultná spolupráca

Keď režim manipuloval vedu...

Na základe návrhu edičnej komisie Filozofickej fakulty UMB získali Cenu dekana FF UMB doc. Mgr. Vladimíra Biloveského, PhD. za rok 2014 **PhDr. Ivan Šuša, Ph.D.** (Katedra translatológie FF UMB) **a Dr. Patrizia Prando, PhD.** (Katedra politológie FPVaMV UMB) za vedeckú monografiu, vydanú v talianskom jazyku v zahraničnom vydavateľstve ***Persecuzione del diverso a propaganda razziale*** (v preklade *Útok na diverzitu a rasová propaganda*) a autorský kolektív **Andrea Goótšová – Alexandra Chomová – Jaromír Krško** *Hydronymia slovenskej časti povodia Hornádu* (Katedra slovenského jazyka a komunikácie FF UMB).

Ako sa uvádza v zdôvodnení návrhu na udelenie ceny, *„Dr. Prando a Dr. Šuša prišli s analýzami, ktoré prepojili lingvistický (používaný jazyk, komunikačné stratégie, persuazívnosť) a historicko-politický aspekt, čím dosiahli (vo filológii v súčasnosti zdôrazňované) areálové presahy na osi filologicko-sociálnych vied, minuciózne pracovali s jazykovým materiálom a s množstvom relevantných zahraničných zdrojov. Nemenej podstatné je i to, že okrem medziodborových presahov preukázali i medzifakultnú spoluprácu v rámci univerzity. Na publikácii, ktorá analyzuje taliansku fašistickú tlač s detailným zameraním na časopis Obrana rasy, pracovali niekoľko rokov. Dlhodobo zbierali autentické materiály v talianskych knižniciach a archívoch a excerpovali cenné zdroje, ktoré doteraz neboli monograficky publikované. Vedecká monografia Patrizie Prando a Ivana Šušu je nepochybne výrazným obohatením súčasnej talianistiky. Jej odkaz je však nielen filologický a politologický, ale i spoločenský – je odmietnutím persuazívnej sily fašizmu a jeho antidemokratickej doktríny. V roku, keď si pripomíname koniec fašizmu v Európe, je práca autorského tandemu Šuša – Prando výsostne aktuálna, zvýrazňujúc nadčasové hodnoty, ktoré sa priečia akejkoľvek totalite“.*

Základom a jadrom vedeckej monografie je analýza talianskeho fašistického časopisu *Obrana rasy* (v tal. *La Difesa della razza*), ktorý vychádzal v rokoch 1938 – 1943 pod vedením tamojšieho Ministerstva ľudovej kultúry. Časopis využíval na svoje propagandistické ciele účelové persuazívne metódy (manipuláciu, sugesciu, ponúknutie čiastkovej a neúplnej informácie, zjednodušené slogany a pod.) a pseudovedecké (najmä antropologické a filozofické) zdroje. Názory viacerých filozofických či literárnych velikánov redaktori (väčšina z nich bola z vedeckého a akademického prostredia) pretransformovali tak, aby dôsledne reflektovali politickú agendu fašistickej moci – takto zneužili idey Leopardiho, Tacita a ďalších. Autori monografie analyzovali jednotlivé rubriky časopisu, usúvzťažnili ich na osi objektivita/neobjektivita, vedeckosť/nevedeckosť (v kontexte manipulácie a persuázie). Časopis zaradili do celkového kontextu vydávaných tlačovín v uvedenom období, priblížili jeho vznik a hlavne zámer a cieľ. Najmä v časti *Veda* sa redaktori časopisu pokúsili naviazať fašistickú ideológiu na viaceré vedné disciplíny, ako sú napr. eugenetika, biológia, medicína, literárna veda (špecifickejšie literárna história), politológia či filozofia.

Katedra translatológie FF UMB sa prácu rozhodla zaradiť do hodnotiaceho procesu Web of Science. Navyše, monografia je súčasťou fondu viacerých vedeckých a univerzitných knižníc v Taliansku, Maďarsku, Poľsku, Českej republike a na Slovensku. Viac: http://www.ff.umb.sk/isusa/persecuzione-del-diverso-e-propaganda-razziale-monograph.html

Dodávam, že autorský tandem Prando – Šuša už napísal (okrem samostatných) niekoľko spoločných publikácií: *Občiansko-politická literatúra v súvislostiach. Počiatky talianskej a slovenskej občiansko-politickej literatúry* (Banská Bystrica, 2010), *Kultúrne paralely a diverzity vo filológii* (Banská Bystrica, 2009 – kolektívna monografia), učebné texty pre politológov a prekladateľov *Taliansko. Vybrané kapitoly z politiky, straníckeho systému a politickej komunikácie* (Banská Bystrica, 2012) a už spomínaná ocenená publikácia *Persecuzione del diverso e propaganda razziale* (Brno, 2013).

PhDr. Anita Huťková, PhD.
Katedra translatológie FF UMB

Velšská kultúra, velšský jazyk a identita
Odborná prednáška na Katedre anglistiky a amerikanistiky

Katedra anglistiky a amerikanistiky Filozofickej fakulty UMB privítala v mesiaci apríl zahraničnú návštevu z Walesu. Pedagogička a odborná poradkyňa pre študentov Esyllt George pôsobí na Cardiff Metropolitan University, jednej z najznámejších univerzít v hlavnom meste Walesu. V profesijnej činnosti sa okrem poradenských a konzultačných aktivít študentom venuje i problematike velšskej kultúry, velšského jazyka a identity, ako aj vizuálnemu umeniu a liečebnej terapii prostredníctvom rôznych druhov umenia.

V rámci svojho erazmovského výučbového pobytu zrealizovala na Katedre anglistiky a amerikanistiky v týždni od 20. do 24. apríla 2015 sériu prednášok a seminárov zameraných na spomínanú problematiku. Študenti rôznych kombinácií v študijnom programe učiteľstvo a prekladateľstvo sa tak oboznámili s najznámejšími symbolmi Walesu, ktoré tvoria súčasť velšskej identity. Frekventovanými témami bola i revitalizácia a normalizácia velšského jazyka, velšský vzdelávací systém, možnosti štúdia na Cardiff Metropolitan University a iné konkrétne špecifiká, tvoriace základy velšskej identity (jazyk a kultúra, zvyky, tradície, kultúrne festivaly, krajina ako súčasť identity, národné symboly, velšská literatúra).

Dňa 21. apríla 2015 sa uskutočnila celofakultná prednáška, na ktorú boli pozvaní študenti a vyučujúci rôznych študijných programov. O záujme študentov učiteľských i neučiteľských odborov, ktorí sa prednášky zúčastnili, svedčia i početné otázky vzťahujúce sa na budúcnosť velšského jazyka a iných keltských jazykov v dlhodobom horizonte. Esyllt George ponúkla študentom viaceré príklady úspešnej revitalizácie velšského jazyka ako jediného živého a aktívne používaného keltského jazyka v rámci Britských ostrovov. Zaujímavou súčasťou prednášky bolo i hľadanie paralel v histórii, vývoji a revitalizácii iných keltských jazykov (írčina, mančina, kornčina, bretónčina). Okrem lingvistických tém bola diskusia zameraná i na tému kultúrnych a historických artefaktov a politického systému vo Walese. Dané okruhy tvoria súčasť viacerých predmetov v študijnom programe anglického jazyka a literatúry (kultúry).

V závere prednášky povzbudila Esyllt študentov v ich budúcom štúdiu na rôznych európskych univerzitách a v nadväzovaní nových kontaktov s cieľom rozvoja interkultúrneho dialógu a interkultúrnych komunikačných kompetencií.

Veríme, že v budúcnosti sa pozitívne rozvinie i spolupráca medzi Univerzitou Mateja Bela v Banskej Bystrici a Cardiff Metropolitan University vo Walese.

Mgr. Anna Slatinská
Katedra anglistiky a amerikanistiky
Filozofická fakulta UMB
Foto: archív autorky

Literárne Soirée s Ondrejom Kalamárom

Mesiac apríl bol na Katedre anglistiky a amerikanistiky Filozofickej fakulty UMB venovaný nielen velšskej kultúre, jazyku a identite, ale i témam literárnym. Dňa 28. apríla 2015 prijal naše pozvanie na literárnu besedu známy zvolenský básnik, aforista a glosátor Ondrej Kalamár, ktorého hlas často znie i v Rádiu Regina v rámci ranného vysielania. Stretnutie sa konalo v priestoroch Univerzitnej knižnice UMB na Tajovského ulici vo Vzdelávacom centre Mateja Bela.

Ondrej Kalamár predstavil študentom i pedagógom svoje nové aforizmy, ako i predchádzajúce literárne diela, z ktorých najznámejšie sú básnické zbierky *Bezdotyková fáza času*, *Moje potichu*, zbierky aforizmov *O.K. mihy*, *Vypadnuté z O.K.* a biografické dielo o Jožovi Urbanovi *Pivo u Chárona*. V súčasnosti Ondrej pripravu-

je ďalšie dielo o známom básnikovi a textárovi Jožovi Urbanovi (autor textu piesne *„Voda, čo ma drží nad vodou“*), ktorého súčasťou bude výber najznámejších básní a básnických cyklov. Pridanou hodnotou Kalamárových zbierok aforizmov sú ilustrácie od Daniela Heviera. Obohacujúcim elementom literárneho soireé boli i nezabudnuteľné zážitky Ondreja Kalamára tvoriace súčasť jeho poetických diel a spomienky na osobné stretnutia s Jozefom Urbanom.

Akciu moderoval Jakub Námešný (z nášho UAKOMu), ktorý s Ondrejom Kalamárom už roky úzko spolupracuje a v ten deň vymenil klávesnicu počítača za moderátorskú stoličku. Literárne soireé sa nieslo v duchu úsmevu, humoru a dobrej nálady, ktorá sa vytvorila ihneď po prečítaní úvodných aforizmov. O záujme študentov svedčia početné otázky týkajúce sa jeho budúcich cieľov, básnickej inšpirácie ako i života Jozefa Urbana.

Mgr. Anna Slatinská
Katedra anglistiky a amerikanistiky
Filozofická fakulta UMB
Foto: archív autorky

Návšteva fínskej profesorky

Katedra anglistiky a amerikanistiky (KAA) Filozofickej fakulty UMB privítala v týždni od 4. do 7. mája 2015 profesorku Säde-Pirrko Nissilä z Oulu University vo Fínsku, ktorá sa dlhé roky vo svojej profesijnej činnosti venuje poradenským a konzultačným aktivitám pre pedagógov a študentov v oblasti didaktiky. Pre pedagógov pôsobiacich na KAA si pani profesorka pripravila sériu odborných poradenských stretnutí s cieľom sprostredkovať nové informácie z fínskeho vzdelávacieho priestoru, ktoré by mohli napomôcť pri kreovaní nových študijných programov v cudzích jazykoch v budúcnosti.

Säde-Pirrko Nissillä sa úlohy odbornej poradkyne a konzultantky zhostila práve v rámci dvoch pripravených pracovných stretnutí (6. – 7. 5. 2015), pričom pedagógovia i mimo KAA mohli s pani profesorkou konzultovať a diskutovať o rôznych otázkach vzťahujúcich sa k téme inovatívnych krokov vo vysokoškolskom vzdelávaní 21. storočia.

Jednotlivé workshopy sa tematicky venovali aktuálnym otázkam vo sfére pedagogiky, výučby budúcich učiteľov, rôznym koncepciám učenia sa a prístupom vo výučbe, ktoré môžu byť základom pre inováciu. Pracovným a komunikačným jazykom bola angličtina. Stretnutia boli sprevádzané početnými otázkami a bohatou diskusiou i na tému úspechu fínskeho vzdelávacieho systému, ktorý je považovaný za jeden z najlepších v Európe, resp. v celosvetovom meradle. Frekventovanými témami počas stretnutia boli: *Human Dynamics, Peer/Group Mentoring, Active Learning, Multiculturalism, Higher Education Teacher Competencies, Intercultural Sensitivity, Teacher´s Identity, Reflection Pedagogy, Myths of Learning, Constructivism and Innovation in the Higher Education Area*.

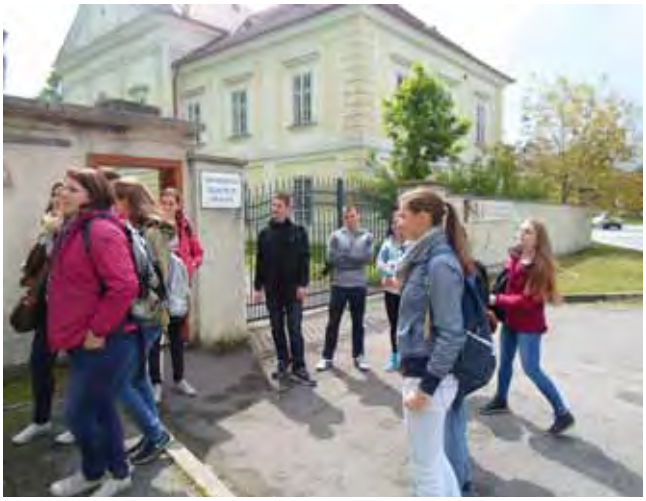
Pani profesorka sa vo svojej odbornej a konzultačnej činnosti venovala vysokoškolským pedagógom na Katedre anglistiky a amerikanistiky v rámci riešenia projektu ITMS 26110230109, operačného programu Vzdelávanie, Agentúry Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR pre štrukturálne fondy EÚ, pod názvom *Inovatívne kroky pre potreby vysokoškolského vzdelávania v 21. storočí*, odborná aktivita 3.1 Tvorba a inovácia medzifakultných ŠP vo svetových jazykoch na Filozofickej a Ekonomickej fakulte UMB.

Mgr. Anna Slatinská
Katedra anglistiky a amerikanistiky
Filozofická fakulta UMB
Foto: archív autorky

Field Trip: južné Slovensko

Katedra cestovného ruchu a spoločného stravovania Ekonomickej fakulty UMB v rámci výučby v druhom stupni štúdia zabezpečuje medzinárodný študijný program Tourism and Regional Planning – Management and Geography/Economics of Tourism Businesses v spolupráci s Katolíckou Univerzitou Eichstätt – Ingolstadt v Nemecku, ktorého súčasťou je aj „Terénne cvičenie“ (Field Trip).

V tomto roku sme ho organizovali už piatykrát. Pozornosť sme teraz zamerali na južné Slovensko (v minulosti sme skúmali regióny Banská Štiavnica, Vysoké Tatry, Košice – Spiš – Pieniny, Liptov – Orava). Predmet „Terénne cvičenie“ je zaradený do prvého ročníka inžinierskeho stupňa štúdia a je rozdelený do dvoch semestrov. V zimnom semestri študenti spracúvajú analýzu potenciálu a stavu rozvoja cestovného ruchu v skúmaných regiónoch. Náplňou predmetu v letnom semestri je overenie si výsledkov sekundárneho prieskumu v praxi a vypracovanie odporúčaní pre ďalší rozvoj cestovného ruchu v skúmaných cieľových miestach.

V dňoch 2. až 6. mája 2015 sa deväť študentov z Katedry cestovného ruchu a spoločného stravovania Ekonomickej fakulty UMB a traja študenti z Katolíckej Univerzity Eichstätt – Ingolstadt v Nemecku pod vedením doc. Ing. Jany Kučerovej, PhD. zúčastnili na terénnom cvičení. Počas piatich dní sme navštívili Dunajskú Stredu, Šamorín, Dunajský Klátov, Orechovú Potôň, Podhájsku, Hurbanovo, Ostrihom, Štúrovo, Vyšehrad, Komárno, Kolárovo a Nitru. Absolvovali sme pracovné stretnutia s predstaviteľmi atraktivít cestovného ruchu a s podnikateľmi v cestovnom ruchu. Študenti sa aktívne zapájali do prípravy a organizačného zabezpečenia terénneho cvičenia, organizácie stretnutí s predstaviteľmi inštitúcií cestovného ruchu v regióne a poskytovali informácie v regióne v nemeckom alebo anglickom jazyku pre zahraničných študentov.

V Žitnoostrovskom múzeu v Dunajskej Strede sme okrem prehliadky exponátov mali možnosť vidieť proces ich digitalizácie, ktorý nás skutočne zaujal. Veľkým prínosom bola pre všetkých účastníkov aj návšteva novovybudovaného Jazdeckého areálu v Šamoríne, kde nám poskytli informácie o jeho vzniku, činnosti a plánoch do budúcnosti. Prvý deň sme zakončili návštevou termálneho kúpaliska v Dunajskej Strede.

Druhý deň sme začali prehliadkou kolového vodného mlyna v Dunajskom Klátove, ktorý je aj so svojím okolím vyhlásený za štátnu prírodnú rezerváciu. Následne sme si prehliadli Czajlik Ranch a jeho rekreačné a voľnočasové aktivity. Pre všetkých účastníkov bola nesporne veľkým zážitkom návšteva profesionálneho motoristického areálu Slovakia Ring v Orechovej Potôni. Počas prehliadky sme videli nielen preteky v priamom prenose, ale mohli sme diskutovať aj s riaditeľom riadiaceho centra, nahliadnuť do zákulisia areálu a študenti si mohli vyskúšať, sedenie v skutočnej formule.

Návštevou termálneho kúpaliska v Podhájskej sme začali tretí deň cvičenia. Pán riaditeľ nám ukázal všetky priestory kúpaliska a vysvetlil organizačné, ekonomické a technické zabezpečenie jeho prevádzky. Z Podhájskej sme sa presunuli do Hurbanova, kde nás obohatila návšteva

hvezdárne spolu s prednáškou o jej činnosti a aktivitách. V popoludňajších hodinách sme ešte absolvovali prehliadku maďarského mesta Ostrihom a Ostrihomského dómu.

Počas štvrtého dňa sme podľa plánu uskutočnili výstup na Vyšehrad, kde sme študentom z Nemecka vysvetlili jeho historický aj súčasný význam. Následne si študenti pripravili výklad o pamiatkach Štúrova, ktorý sme spojili s prehliadkou tohto mesta. Večer sme ešte navštívili hotel Chateau Belá. Tu sme mali dohodnutú jeho prehliadku spojenú s ozrejmením histórie a súčasného stavu. Po prehliadke hotela nasledovala prehliadka areálu a pivníc, ktorú sme spojili s degustáciou vína a odborným výkladom.

Posledný deň sme sa na ceste z južného Slovenska do Banskej Bystrice ešte zastavili v Komárne, kde si slovenskí študenti pripravili informácie o Nádvorí Európy, komárňanskom námestí, rímskom lapidáriu a bašte. Tieto informácie prezentovali zahraničným študentom počas prehliadky mesta. Cestou sme ďalej navštívili múzeum vodného mlynárstva a vodný mlyn v Kolárove. Cvičenie sme ešte doplnili o dve návštevy v Nitre. Prvým bolo stretnutie v Nitrianskom samosprávnom kraji s

predstaviteľmi Odboru cestovného ruchu. Skúmané územie totiž patrí práve pod tento Vyšší územný celok. Druhú návštevu sme absolvovali v Nitrianskej organizácii cestovného ruchu. Diskutovali sme o situácii, ktorú sme počas semestra analyzovali a následne si ju overili návštevou daných miest. Zaujímali nás informácie o ich súčasných a plánovaných aktivitách, ale aj o príležitostiach a bariérach rozvoja. Študenti tiež poskytli niekoľko návrhov a odporúčaní na zlepšenie súčasnej situácie.

Počas piatich dní prieskumov na južnom Slovensku, diskusií s predstaviteľmi subjektov zainteresovaných na jeho rozvoji sme získali cenné informácie a skúsenosti z manažmentu cieľového miesta a podnikov cestovného ruchu v praxi. Na základe sekundárneho a primárneho prieskumu študenti pod vedením doc. Ing. Jany Kučerovej, PhD. vypracovali odporúčania pre rozvoj cestovného ruchu v skúmaných cieľových miestach.

Na záver sa chceme poďakovať najmä doc. Ing. Jane Kučerovej, PhD. za odborné vedenie celého predmetu, pomoc pri tvorbe programu a kontakty s významnými odborníkmi z praxe cestovného ruchu. Vďaka patrí aj slovenským študentom za spracovanie analytických štúdií, plánovanie itinerára a sprevádzanie v cudzom jazyku. Ďakujeme aj nemeckým študentom za vypracovanie záverečnej správy, do ktorej vniesli pohľad zahraničného návštevníka a zohľadnili v nej interkultúrne rozdiely. Okrem toho sa chceme poďakovať všetkým, s ktorými sme sa stretli, za čas, ktorý nám venovali, odborné a profesionálne stanoviská k problematike rozvoja cestovného ruchu, ako aj za ústretovosť a pohostinnosť pri organizovaní nášho pobytu.

Ing. Zuzana Lencsésová
Katedra cestovného ruchu a spoločného stravovania EF UMB
Foto: Ing. Tomáš Gajdošík

Univerzitná noc literatúry aj po druhýkrát

Študentky, študenti a pedagogičky z Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici pripravili 15. apríla 2015 druhý ročník netradičného kultúrneho podujatia *Univerzitná noc literatúry* (UNL). Súčasnú svetovú prózu v slovenských prekladoch si návštevníci a návštevníčky mohli vypočuť v podaní Petra Zemaníka a Anny Zemaníkovej, ktorí v zasadacej miestnosti dekana Filozofickej fakulty čítali úryvky z knihy Ale Rachmanovovej *Študenti, láska, Čeka a smrť*. Nezabudnuteľný zážitok predviedla Janka Mojšová v hudobnom sprievode Michala Kamenského, vo V-clube čítali nielen deťom knihu Henrika Hovlanda *Johannes Jensen má pocit, že je iný*. Aj tento rok sa ako čítajúca predstavila Paulína Šedíková Čuhová, v kaviarni Break caffe zaujala vlastným prekladom knihy *Rus je ten, ktorý miluje brezy* Olgy Grjasnowej. Pomaly tradičný priestor skleného výklenku (átria) tento rok patril Ivane Kováčovej. *Umenie sovietskej kuchyne* Anye von Bremzen sa šírilo vzduchom doďaleka. V priestoroch domovskej Katedry slovenského jazyka a komunikácie z knihy Kjersti A. Skomsvold *Čím rýchlejšie kráčam, tým som menšia* čítala prorektorka Janka Klincková. Že čítanie Erlenda Loeho *Naivne. Super.* nie je nemožné ani v telocvični, ukázal študent Dušan Ambróš. Špecifikom druhého ročníka UNL bolo benefičné stanovište v Univerzitnom pastoračnom centre venované mladej talentovanej autorke Simone Strelcovej. Úryvok z ešte nevydanej knihy *Mária a čarovný prsteň* čítala Monika Zázrivcová.

Každé čítanie trvalo 15 minút a rovnako 15 minút mali návštevníci a návštevníčky na presun na ďalšie stanovište podľa vlastného výberu. Pri každom vstupe dostali tzv. „literárny pas“ a po absolvovaní všetkých siedmich stanovíšť sa mohli zúčastniť tomboly a vyhrať zaujímavé ceny. Všetky čítané knihy si mohla verejnosť zakúpiť v stánku vydavateľstva Premedia, ktoré prijalo pozvanie a svojou produkciou podporilo akciu.

Podujatie bolo určené širokej verejnosti bez akýkoľvek obmedzení, pričom sme zdôrazňovali otvorenosť aj detskému čitateľovi, komunite Nepočujúcich a osobám so zdravotným znevýhodnením v zmysle úpravy stanovíšť na bezbariérové a simultánne tlmočenie všetkých čítaní do slovenského posunkového jazyka. Išlo nám o rúcanie myšlienkových bariér, i tých skutočných.

Ďakujeme všetkým, ktorí akýmkoľvek spôsobom participovali na nezabudnuteľnosti druhého ročníka Univerzitnej noci literatúry, a tešíme sa na ďalší ročník. Tento rok prišlo 400 účastníkov, bude v roku 2016 dvakrát viac?

Marta Ševcová, študentka UAP Sj – Hi
Zuzana Bariaková,
Martina Kubealaková
Katedra slovenskej literatúry
a literárnej vedy
Filozofická fakulta UMB
Foto: Andrej Brummer

ŠVOUČ na katedre hudobnej kultúry

Na Katedre hudobnej kultúry Pedagogickej fakulty UMB sa 1. apríla 2015 konalo katedrové kolo ŠVOUČ, ktorá má špecifický charakter hudobného vystúpenia. Z prihlásených 11 účastníkov nakoniec vystúpilo osem súťažiacich, ktorí predstavili svoj talent v sólovej hre, speve, príp. ako hudobné zoskupenie.

Poradie:

1. miesto – Leonora Sudi (spev, perkusie) s inštrumentálnym zoskupením (M. Kamenský – gitara, J. Bačinský – kontrabas, M. Výbošťok – husle); kategória – folklór
2. miesto – Silvia Martikánová; kategória – jazzový spev
3. miesto – Radoslav Žolko (spev, husle) s inštrumentálnym zoskupením (J. Banga – husle, V. Slávik – cimbal, M. Kamenský – gitara, K. Mušuka – kontrabas); kategória – folklór.

Potešujúca bola kvalitatívne vyrovnaná úroveň všetkých súťažných čísiel. Študenti predviedli diela klasického žánru, kde možno vyzdvihnúť predovšetkým Katarínu Mihálovú a jej interpretáciu Sonáty Es dur C. Saint-Saënsa, ale aj jazzové a folklórne skladby, ktoré zaujali predovšetkým svojím efektným a dynamickým nábojom. Pre zainteresovaných bolo ťažké, priam nemožné objektívne hodnotiť žánrovo odlišné hudobné čísla a tiež sólové vystúpenia spolu s hudobnými zoskupeniami. No vzhľadom na počet účastníkov, ako aj na nastavené pravidlá ŠVOUČ nedali sa vytvoriť viaceré samostatné sekcie, preto si študenti vzájomne zmerali sily v hudobne odlišných výstupoch. Veríme, že budúci ročník prinesie pozitívne zmeny predovšetkým v nastavení objektívnejších pravidiel, čo do veľkej miery majú vo svojich rukách práve študenti a ich záujem zúčastniť sa ŠVOUČ.

Všetkým zúčastneným študentom ďakujeme a víťazom srdečne gratulujeme.

Pripájame aj sympatický názor a zhodnotenie jedného z účastníkov M. Výbošťoka:

V stredu 1. apríla 2015 som sa zúčastnil na Katedre hudobnej kultúry katedrového kola ŠVOUČ. Bol som v pozícii interpreta, ako aj poslucháča a keďže som si pozorne vypočul všetkých účinkujúcich, môžem túto prehliadku posúdiť z dvoch hľadísk.

Z hľadiska interpreta musím povedať, že sa mi hralo veľmi dobre. V sále bola príjemná atmosféra a vôbec nepôsobila stresujúco. Všetci súťažiaci sa navzájom rešpektovali a nemal som pocit, že by medzi nami bola nejaká súťaživosť. Možno aj táto skutočnosť prispela k tomu, že sa nám podarilo vyhrať. Zahrali sme súbor piesní s názvom Od Balkánu k otčine, pri ktorých sme sa inšpirovali slovenskými ľudovými piesňami, no najmä balkánskym rytmom.

Pravdepodobne to bol hlavný dôvod, prečo sa porota rozhodla udeliť prvú cenu práve nám. Osobne si však myslím, že tam boli aj iné výkony vhodné uznania, aj keď nezískali žiadnu cenu. Je veľmi ťažké hodnotiť v jednej kategórii rôzne žánre hudby a rovnako sólistov, aj skupiny, čo na záver priznala aj samotná porota. Klasické skladby sú na interpretáciu neporovnateľne náročnejšie ako napríklad ľudová hudba, aj keď to tak na prvý pohľad, hlavne u laického publika, nemusí vyzerať. O to viac ma teší zisk prvej ceny, pretože sme porotu zrejme oslovili niečím iným.

Keď by som mal vyjadriť svoj názor ako poslucháč, musím povedať, že v programe odznelo viacero zaujímavých čísel. Boli to napríklad rómske piesne v podaní cimbalovej kapely obohatenej o gitaru, ktorá sa inšpirovala rómskou populárnou hudbou, ale aj tradičnými, aj keď pre bežného poslucháča menej známymi piesňami. Ďalej cimbalová kapela predviedla aj piesne z južného Slovenska, ktoré však boli inšpirované maďarskou hudbou. Mňa osobne najviac

zaujalo vystúpenie speváčky a klaviristu, ktorí predviedli dve džezové skladby. Aj porota toto číslo ocenila a udelila im druhé miesto. Gitarista, ktorý zahral známy džezový štandard, ma nijako hlbšie neoslovil. V programe odzneli tri klasické skladby. Ako som už povedal, klasické skladby je veľmi ťažké zahrať tak, aby to publikum vedelo oceniť, pretože si to vyžaduje vysokú technickú zdatnosť. V tomto prípade treba oceniť snahu všetkých, ktorí sa rozhodli predstaviť s týmto ťažkým repertoárom. Rozhodne treba pokračovať aj v budúcnosti a nenechať sa odradiť možno trochu horšou odozvou. Aj keď je na zvážení každého interpreta, či si nevybrať radšej technicky jednoduchšiu a efektnejšiu skladbu, s ktorou by mohol dosiahnuť úspech, aj keď ide o žáner klasickej hudby."

Mgr. Oľga Brozmanová, PhD.
Katedra hudobnej kultúry PdF UMB
Michal Výbošťok, študent 1 roč. PgHudb, Katedra hudobnej kultúry. PdF UMB
Foto: prof. PaedDr. Milan Pazúrik, CSc.

Oslavy Dňa Zeme na odbornom seminári Systém hodnotenia rizík pre posúdenie environmentálnej škody

Dňa 22. apríla 2015 sa na Katedre životného prostredia Fakulty prírodných vied UMB konal odborný seminár s názvom *Systém hodnotenia rizík pre posúdenie environmentálnej škody* podľa zákona č. 359/2007 Z. z. o prevencii a náprave environmentálnych škôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov s cieľom predchádzania vzniku negatívnych dopadov na životné prostredie, ktoré môžu spôsobiť vybrané technológie a prevádzky vo svojom okolí. Organizátorom podujatia bola Slovenská agentúra životného prostredia, odbor analýz, hodnotenia ŽP a environmentálnych služieb v Prievidzi v spolupráci s Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky v Bratislave a Katedrou životného prostredia Fakulty prírodných vied UMB v Banskej Bystrici.

Seminár bol cielene určený pracovníkom štátnej správy okresných úradov, odborov starostlivosti o životné prostredie zo stredného Slovenska – Žilinského, Banskobystrického a časti Trenčianskeho kraja a pre pracovníkov Slovenskej inšpekcie životného prostredia. Odborným garantom a prednášajúcim bol prof. Ing. Milan Oravec, PhD. z Technickej univerzity v Košiciach a druhým prednášajúcim bol Ing. Marek Fic, spoluautor metodickej príručky *Systém hodnotenia rizík pre posúdenie environmentálnej škody*. Program seminára sa niesol v duchu prezentácie vytvorenej metodickej príručky, pomôcky určenej pre štátnu správu, pre posudzovateľov a hodnotiteľov rizík, pre prevádzkovateľov – podnikateľov a finančný a poisťovací sektor. Seminár, rovnako ako príručka, bol rozdelený do viacerých tematických častí. V úvode bol vysvetlený systém prvotného posúdenia rizík a systém podrobného posúdenia rizík pre environmentálne škody. Ďalšie prednášky boli zamerané na problematiku následného vyčíslenia environmentálnej škody a určenia vhodnej formy finančného zabezpečenia zodpovedných prevádzkovateľov, vrátane riešenia dostatočnosti finančnej zábezpeky. Záver seminára patril riešeniu praktického príkladu na hodnotenie environmentálnej škody vo všetkých krokoch. Akceptácia systému hodnotenia environmentálnych škôd vytvára mechanizmy pre environmentálne bezpečné podmienky v prevádzkach s technológiami a procesmi zaťažujúcimi životné prostredie.

Seminár sa symbolicky konal práve v Deň Zeme, ktorý si Katedra životného prostredia FPV každoročne pripomína vybranými aktivitami. Na záver vedúci katedry Ing. Marek Drimal, PhD. zdôraznil potrebu prezentácie všetkých environmentálnych aktivít a náš záujem o spoluprácu s organizáciami nášho zamerania s cieľom podpory a tvorby bezpečných podmienok a udržateľného rozvoja v zdravom životnom prostredí.

doc. RNDr. Iveta Marková, PhD.
Katedra životného prostredia
Fakulta prírodných vied UMB
Ing. Tatiana Horňanová
odbor analýz, hodnotenia ŽP a environmentálnych služieb Slovenská agentúra životného prostredia Prievidza

Vzdelávanie zahraničných študentov v slovenskom jazyku na UMB pokračuje

Katedra translatológie Filozofickej fakulty UMB (KTR FF) v akademickom roku 2014/2015 po prvýkrát otvorila celouniverzitný voliteľný predmet ***Slovenčina pre cudzincov 1***, realizovaný v zimnom semestri, a ***Slovenčina pre cudzincov 2***, ktorý prebiehal v letnom semestri.

Spolu 17 študentov z rôznych krajín Európy (Francúzsko, Španielsko, Taliansko, Poľsko, Čierna Hora, Rumunsko a Ukrajina), študujúcich na UMB rôzne odbory/programy (cudzie jazyky, históriu, medzinárodné vzťahy, európske kultúrne štúdiá a pod.), malo možnosť osvojiť si základy slovenského jazyka na úrovni bežnej hovorenej a písanej komunikácie. Členovia KTR FF okrem praktických

jazykových cvičení a konverzácii oboznámili študentov aj s reáliami Slovenska, jeho históriou a kultúrou. Študenti po ukončení tohto kurzu sú schopní komunikovať v slovenskom jazyku na základnej dorozumievacej úrovni tak, že bez problémov zvládnu každodenné komunikačné situácie.

Katedra translatológie FF UMB neponúka podobné aktivity prvýkrát. V roku 2006 (ešte ako Katedra slovakistiky Filologickej fakulty UMB) realizovala intenzívny kurz EILC Slovenčina pre cudzincov. Kurz prebiehal počas celého júla, pričom študenti z Fínska, Švajčiarska, Francúzska a Poľska popri svojom štúdiu absolvovali aj početné náučné exkurzie do okolia Banskej Bystrice, do Tatier, Košíc a iných oblastí Slovenska.

Členovia KTR FF kontinuálne vyučovali aj v letných kurzoch slovenčiny pre cudzincov, ktoré organizovalo Metodické centrum UMB pre Slovákov žijúcich v zahraničí. Okrem toho prednášajú o metodike vyučovania slovenčiny ako cudzieho jazyka nielen na domácej univerzite, ale v rámci programu Erasmus aj v zahraničí (Česko, Maďarsko, Poľsko), takisto často publikujú o tejto problematike najmä v zahraničných zborníkoch a periodikách (Česko, Maďarsko, Poľsko, Srbsko, Rumunsko...). Niektorí členovia katedry pôsobili ako lektori slovenského jazyka a kultúry Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR na zahraničných univerzitách (v Taliansku a v Maďarsku) a absolvovali celoročný kurz Didaktika slovenčiny ako cudzieho jazyka (akreditovaný MŠVVaŠ SR) na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave.

Katedra translatológie plánuje ponúknuť túto žiadanú vzdelávaciu aktivitu aj v ďalšom akademickom roku.

PaedDr. Eva Čulenová, PhD.;
PhDr. Ladislav György, PhD.
Katedra translatológie
Filozofická fakulta UMB
Foto: PaedDr. Eva Čulenová, PhD.;
PhDr. Ladislav György, PhD.

Študentská literárna súťaž vo vlastnej tvorbe

28. apríl 2015 bol tým dňom D, kedy sa v priestoroch doktorandského centra Filozofickej fakulty UMB uskutočnilo slávnostné vyhlásenie výsledkov študentskej literárnej súťaže vo vlastnej tvorbe, ktoré už tradične organizovala Katedra slovenskej literatúry a literárnej vedy FF UMB. Tento ročník sa ukázal ako literárne obzvlášť úrodný, pretože do súťaže doručil svoje príspevky rekordný počet 20 súťažiacich. Porota v zložení Henrich Jakubík, PhD., Mgr. Hana Odokienko Fodorová a Mgr. Mária Majerčáková mala teda plné ruky a oči práce, kým pozorne preštudovala všetkých 13 básnických a 7 prozaických príspevkov. Daždivé počasie ako stvorené pre domáce literárne sebarealizácie možno ovplyvnilo konečnú účasť, ale nie entuziazmus prítomných. Stretnutie vizuálne i hudobne ladené v štýle fin de siècle adekvátne spestrila „dadaistická“ tvorivá aktivita pod patronátom Hany Odokienko Fodorovej, z ktorej vzišlo spoločné dielo všetkých prítomných – báseň z klobúka (presnejšie z cylindra). Konečným ortieľom poroty bolo napokon rozhodnutie udeliť dve ocenenia: tretie miesto získala zaujímavá kombinácia prozaického a básnického textu, podpísaná pseudonymom Anna 2015; laureátkou ročníka 2015 sa stala študentka 1. ročníka externého štúdia európskych kultúrnych štúdií Veronika Klúčovská.

Víťazom (teda všetkým zúčastneným) blahoželáme a tešíme sa na ďalšie blízke stretnutia tohto druhu.

Henrich Jakubík, PhD.
Katedra slovenskej literatúry
a literárnej vedy
Filozofická fakulta UMB

Foto: Mgr. Hana Odokienko
Fodorová

Poohliadnutie za 21. ročníkom konferencie DidInfo

Katedra informatiky Fakulty prírodných vied UMB bola v dňoch 15. – 17. apríla 2015 už dvadsiatyprvýkrát organizátorom národnej konferencie DidInfo s medzinárodnou účasťou zameranej na rozvoj vyučovania informatiky na všetkých typoch škôl a informatizáciu celého vyučovacieho procesu. Spolupracujúcim partnerom Katedry informatiky FPV UMB bolo CVTI-SR – pracovisko ŠVS v Banskej Bystrici – a Metodicko-pedagogické centrum – regionálne pracovisko v Banskej Bystrici.

Konferenciu DidInfo 2015 príhovormi otvorili dekanka Fakulty prírodných vied UMB v Banskej Bystrici pani Jarmila Kmeťová, prorektor pre rozvoj a informatizáciu UMB v Banskej Bystrici pán Michal Klaučo a vedúci Katedry informatiky FPV UMB pán Vladimír Siládi. Záštitu nad konferenciou aj v tomto roku prevzalo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky a v mene pána ministra Juraja Draxlera zaslalo účastníkom konferencie pozdrav. Podporu konferencii aj v tomto roku konania vyjadrilo Mesto Banská Bystrica a v mene pána primátora Jána Noska a viceprimátora Martina Turčana pozdravilo účastníkov konferencie.

Konferencia DidInfo prináša a prezentuje nové prístupy k výučbe informatiky. Jej organizovaním sa snažíme pre každého z účastníkov vytvárať rámec pre vyjadrenie jeho vlastného pedagogického postoja, rámec pre informovanie iných, všetkých na konferencii prítomných, rámec pre odborný dialóg s priateľmi a kolegami. Prispievatelia konferencie opakovane radia a cez príklady prezentujú, že výučbu nielen informatických predmetov základných, stredných i vysokých škôl možno aj vďaka informatike modifikovať, optimalizovať, že sa oplatí umožniť žiakovi/študentovi spoznávať vybrané procesy reálneho života a praxe cez informatické zručnosti. Stále je totiž ešte možné konštatovať, že sa nájdu učitelia, ktorí dostatočne nevyužívajú informačné technológie vo výučbe. Väčšina učiteľov pritom už vie, akú zmenu zmysluplne nasadené moderné informačné technológie prinášajú do procesu vzdelávania; mnohí majú k inováciám oveľa bližšie, ako tí, ktorí ovplyvňujú smerovanie slovenského školstva. Nepopierateľnosť dôležitosti a nevyhnutnosti informatiky spočíva aj v globálnej bezpečnosti. Ak sa nezvýši informatická gramotnosť, problémy spôsobované neznalými používateľmi informačných technológií budú narastať.

I to je dôvod, pre ktorý chceme, aby informatické vzdelávanie na základných, stredných a vysokých školách rozvíjalo kritické vnímanie, myslenie, vyššie poznávacie funkcie, flexibilné rozhodovanie a zvládanie každodenných praktických i teoretických problémov a, často, veľmi náročných situácií. Na tomto poli má konferencia DidInfo, ako najvýznamnejšia na Slovensku, nezastupiteľné miesto. Ukazuje fascinujúcu tvár skutočnej informatiky s údajmi, informáciami a ich spracovaním, algoritmickým myslením, riešením problémov, metodológiou tvorby, informačnými, softvérovými a výpočtovými systémami, sieťami, sociálnymi, etickými a právnymi aspektmi. Za dvadsať rokov jej existencie je za nami všetkými kusisko dobre vykonanej práce: celkom viac ako 500 prednášok a aktívnych vystúpení s odbornými príspevkami a panelovými komentármi, viac ako 400 printovo a elektronicky publikovaných textov a tomu odpovedajúci počet ich autorov, spolu už takmer 1000 prihlásených a zúčastnených kolegov, viac ako 50 ďalších pozvaných hostí domácich i zahraničných, viac desiatok mimokatedrových aktérov bezprostredne konferenčne spolupracujúcich s katedrou, ďalších skoro 100 v rôznej forme alebo priamo aj v komisiách zapojených priateľov zo sesterských katedier, pracovísk a partnerských organizácií, desiatky pozvaných zástupcov praxe a firiem, rôznych približne už 10 miest konania konferencie, 45 spoločne strávených konferenčných dní, 20 spoločenských večerov a všetkým uvedeným číslam odpovedajúce kombinácie ľudských kontaktov.

Najmä v poslednom období, a pripomenuté a diskutované to bolo viackrát aj na tohoročnej konferencii, začíname vnímať akýsi šum v ponuke predmetov s informatickým obsahom a, do istej miery, nedoceňovanie najmä teoretického významu informatiky; najmä na stredných, viac na tých odborných, školách. Znepokojuje nás, že čoraz častejšie i hlasnejšie počuť názory o, na jednej strane, dnešnom vraj príliš teoretickom vzdelávaní budúcich informatikov a ich učiteľov a, na druhej strane, o praxi, ktorej vraj stačí oveľa menej, resp. treba jej vraj čosi iné. Pravdou je, dobre si na to spomíname, že ani v prvých rokoch konferencie DidInfo to s presadzovaním viac teoretickej koncepcie informatickej výučby nebolo bez problémov. Už vtedy nás, nadšených informatikov, stálo veľmi veľa energie presviedčanie, že snaha naučiť žiakov/študentov algoritmicky myslieť, tvoriť a programovať je vhodnejšia ako učenie len o používaní počítača. Ako naozajstní informatici sme veľmi rýchlo pochopili, že najväčšou devízou kvalitného informatika pre prax je práve jeho schopnosť abstraktného pohľadu na problém.

Práve istá nevyváženosť pohľadu na obsah a formu informatického vzdelávania je, logicky, motorom i základom úspechu našej konferencie DidInfo, ktorej ťažiskové témy sa každoročne dotýkajú pálčivých informatických tém, aby nás vďaka tomu táto významná akcia nielen spájala, ale aj hnala k lepším informatickým zajtrajškom. Potešilo nás preto veľmi, že sa aj v tomto konferenčnom roku stretlo opäť veľa takých, ktorí máme skutočný záujem vstúpiť do otvoreného dialógu, máme chuť referovať o svojich výsledkoch, chceme sa poučiť zo skúseností kolegov a priateľov. Do tretieho desaťročia svojho konania vstúpila konferencia DidInfo so 42 prihlásenými účastníkmi z VŠ, 12 prihlásenými účastníkmi zo SŠ, 6 prihlásenými účastníkmi zo ZŠ, 2 prihlásenými účastníkmi zo združených škôl, 2 zástupcami štátnych organizácií, 6 zástupcami firiem, viacerými študentmi a študentkami našej fakulty a spolupracujúcich škôl, ktorí sa rozhodli vypočuť si viaceré z konferenčných príspevkov. Aj v tomto roku, podobne ako v rokoch minulých, sme obohatili konferenciu o pozvané odborné prednášky našich a zahraničných odborníkov v oblasti teórie vyučovania informatiky a informatickej výchovy, aplikovanej informatiky, ako aj informatizácie vyučovania. Účasť na konferencii prijalo viacero pozvaných prednášateľov nielen zo Slovenska, ale aj z okolitých krajín. Konferenciu v prvom dni otvorili pozvanou prednáškou pán Maciej Marek Sysło z poľskej Univerzity Wroclav

a pani Miroslava Černochová z českej Univerzity Karlovej v Prahe. A v každom z nasledujúcich konferenčných dní odzneli ďalšie pozvané prednášky.

Už tradične dbáme o to, aby si konferencia DidInfo zachovávala ráz konferencie výsledkami smerovanej predovšetkým k učiteľom informatiky na základných a stredných školách. Aj tento rok bola ústredným motívom konferencie snaha poskytnúť účastníkom najnovšie poznatky z oblasti vyučovania predmetov s informatickým obsahom, nové poznatky z informačných, komunikačných a edukačných technológií a výsledky vedeckovýskumnej činnosti so špeciálnym zameraním na didaktické aspekty informatickej výučby. Počas troch konferenčných dní odznelo celkom 44 prednášok a vystúpení, ktoré spoločne prezentovali, že širším poslaním informatiky je pomáhať pri vzdelávaní, vzdelávaní sa a pri výchove k poznaniu; zaslúži si preto, aby mala prirodzené a popredné miesto vo všeobecnom vzdelávaní sa každého jednotlivca tejto spoločnosti, a to bez ohľadu na jeho vek a odbornosť. Napokon, život v dnešnej modernej informačnej spoločnosti a efektívna účasť každého pri riešení problémov praxe si to priamo vyžaduje.

Ľudovít Trajteľ, Dana Horváthová,
Jana Jacková, Ivan Brodenec,
Katedra informatiky
Fakulta prírodných vied UMB

COP 21 – Francúzska výzva k riešeniu klimatických problémov

Na podnet Efpolitu – asociácie frankofónnych študentov – prijal 27. apríla 2015 pozvanie na UMB Didier Lopinot, francúzsky veľvyslanec na Slovensku. Na pôde Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov UMB ho prijal dekan prof. PhDr. Ján Koper, PhD. Do spektra záujmov a činností pána veľvyslanca patria hlavne klimatické problémy, migrácia a presadzovanie francúzsko-slovenských záujmov, čo tvorilo základ ich dialógu. Týkalo sa to práce a súčinnosti slovensko-francúzskeho inštitútu, ktorý funguje pri UMB, a podpory, ktorej sa mu dostáva z francúzskej strany a finančných prostriedkov na tento rok. Pán veľvyslanec prejavil záujem o úspešnosť centra excelentnosti, jeho materiálnu základňu a takisto aj o výsledky komplexnej akreditácie, špeciálne o odbor bezpečnostné štúdiá. Pán dekan naznačil aj strategický cieľ prepojenia akademickej pôdy s praxou formou rozšírenia zmluvnej spolupráce s Ministerstvom zahraničných vecí SR ohľadom študentskej a učiteľskej praxe na zastupiteľských úradoch a inštitútoch Slovenskej republiky.

Osobne pána veľvyslanca zaujalo Centrum krízového riadenia UMB v Banskej Bystrici, ktoré umožňuje všetkým vedeckovýskumným pracovníkom, aj z partnerských univerzít, využívať pri svojej tvorivej činnosti podporu analytických, monitorovacích a prognostických činností centra. Môže sa stať súčasťou krízového riadenia pri riešení rôznych typov krízových situácií a javov, ktoré ohrozujú životy, zdravie a majetok občanov mesta, regiónu či samotného VÚC, kde pracovníci civilnej ochrany a krízového riadenia môžu nasimulovať rôzne typy krízových situácií a v spolupráci s vedeckými pracovníkmi centra monitorovať a súčasne vyhodnocovať a analyzovať najvhodnejšie pracovné postupy pri eliminácii rizikových javov. V rámci aplikácie je možné realizovať virtuálnu a živú simuláciu, pri ktorej sa modelová krízová situácia premieta do reálneho výkonu a akcie zložiek v teréne. Na základe vstupných dát sa konkrétna situácia rieši a monitoruje v priestoroch centra a vyhodnocuje procesné postupy.

Pán veľvyslanec vyslovil myšlienku spolupráce so špeciálnym inštitútom, ktorý nemá vzdelávaciu funkciu, ale je vyslovene pre prax a nazýva sa civil security a ocenil aj aktivity Centra krízového riadenia, ktoré 16. – 17. júna 2015 organizovalo medzinárodnú konferenciu so Slovenskou agentúrou životného prostredia s tematikou ohrozenia klímy, ktorá je Didierovi Lopinetovi veľmi blízka. Na záver pozval prof. Ján Koper pána veľvyslanca na slávnostnú vedeckú radu, ktorá sa bude konať v októbri 2015 pri príležitosti 20. výročia vzniku Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov UMB.

V druhej časti svojej návštevy sa pán veľvyslanec stretol so študentmi FPVaMV UMB, s ktorými sa venoval problematike životného prostredia a klímy v celosvetovom meradle a akcentoval prioritný záujem Francúzska riešiť ohrozenia a výzvy v štátoch sveta. Týmito otázkami sa bude zaoberať aj medzinárodná konferencia *COP 21*, ktorá sa bude konať v decembri 2015, a bude vyhodnocovať závery a výsledky predchádzajúcich konferencií v Lime a v Kodani, ktoré vychádzali z Kjótskeho protokolu. Konferencia o zmene klímy v Lime bude kľúčovým krokom k dosiahnutiu úspešného výsledku v Paríži. Kľúčové prvky dohody na rok 2015 prijali za základ ďalších rokovaní v priebehu roka, kde sa dospelo k dohode o rozhodnutí, ktorým sa zabezpečí, aby ciele zníženia emisií skleníkových plynov, ktoré krajiny predložia v nasledujúcich mesiacoch, boli transparentné, kvantifikovateľné a porovnateľné. Pred konaním parížskej konferencie COP 21 v roku 2015 začal proces na medzinárodnej úrovni s cieľom analyzovať mieru ambícií a primeranosť jednotlivých a spoločných záväzkov v porovnaní s cieľom obme-

dzenia nárastu teploty najviac o 2 stupne a naďalej sa pokračovalo v spolupráci na zvyšovaní ambícií pred rokom 2020, pokiaľ ide o zníženie emisií. Pán veľvyslanec priznal, že stretnutie v Kodani COP 20 bolo neúspešné. Rokovania štátnikov na summite mali vyústiť do dohody, ktorá od roku 2013 mala nahradiť Kjótsky protokol. Mali sa dohodnúť na udržaní nárastu priemernej svetovej teploty pod 2 °C v porovnaní s predindustriálnymi hodnotami, čo by umožňovalo predísť katastrofickým klimatickým zmenám. Ďalší bod hovoril o zastavení rastu emisií CO_2 pred rokom 2015 a ich priblíženiu sa k nulovej hodnote do roku 2050. Európska únia spolu s členskými štátmi, ako najväčší svetový poskytovateľ oficiálnej rozvojovej pomoci, poskytol v Lime informácie o svojom kontinuálnom poskytovaní finančnej pomoci rozvojovým krajinám v oblasti zmeny klímy. Iba v roku 2013 EÚ a jej členské štáty spoločne poskytli 9,5 miliardy eur ako pomoc pre rozvojové krajiny v boji proti zmene klímy. EÚ si bude naďalej plniť svoj záväzok poskytovania pomoci krajinám, ktoré sú najviac ohrozené zmenou klímy a ktoré majú najmenej prostriedkov na protiopatrenia.

Výbor Európskeho parlamentu pre životné prostredie prijal 5. novembra 2014 uznesenie o pozícii EÚ počas klimatickej konferencie v Lime. Potvrdil tak rozhodnutie ministrov životného prostredia členských krajín EÚ. Nutné je však rozpracovať konkrétne kroky, cestovné mapy a spoločnú metodológiu, aby boli ciele kvantifikovateľné. Európsky parlament, ako aj ministri členských štátov, potvrdili záujem Európskej únie pomôcť nízkopríjmovým krajinám dosiahnuť stanovené klimatické ciele. EÚ zároveň vyzvala aj ostatné krajiny, aby prispeli do tzv. Zeleného klimatického fondu OSN. Ten by mal mobilizovať približne 100 miliárd dolárov ročne. Hoci vytvorenie fondu bolo odsúhlasené už počas konferencie OSN v Kodani v roku 2009. Predstavitelia európskeho priemyslu sa obávajú ambicióznych klimatických cieľov, ktoré by mohli ohroziť konkurencieschopnosť európskych prevádzok. Tvrdia, že v prípade, ak sa Únii nepodarí zapojiť aj ostatných svetových partnerov, európskemu priemyslu by mohlo hroziť premiestnenie výroby do krajín s nižšími štandardmi ochrany životného prostredia. Na rozdiel od Kjótskeho protokolu, ktorý neimplementovali najväčší emitenti skleníkových plynov, EÚ verí, že do parížskej zmluvy sa zapojí viacero kľúčových partnerov.

Pán veľvyslanec vysvetlil študentom podstatu Kjótskeho protokolu, medzinárodnej dohody, ktorá súvisí s globálnym otepľovaním. Štáty, ktoré podpísali tento protokol, zaviazali sa znížiť svoje emisie oxidu uhličitého a piatich ďalších skleníkových plynov, alebo sa zaviazali v obchode s emisiami, ak udržiavajú alebo zvyšujú emisie ich plynov. Doteraz tento protokol podpísalo spolu 141 krajín sveta. Významnými výnimkami sú USA, Čína a Austrália. Okrem iného sa dohodli, že druhé obdobie Kjótskeho protokolu začne už na budúci rok a skončí sa v roku 2020. K novému Kjótskemu protokolu sa okrem členských štátov EÚ pripojí napríklad Austrália. Naďalej medzi nimi bude chýbať Čína a USA, ktorí patria medzi najväčších znečisťovateľov ovzdušia na svete.

Lídri členských štátov sa zaviazali do roku 2030 znížiť emisie škodlivých plynov o 40 %. Tento cieľ má zabezpečiť právnu istotu pre investorov do nízkouhlíkových technológií a zároveň slúži ako ambiciózna pozícia EÚ počas vyjednávaní o novej globálnej klimatickej dohode, ktorá má byť podpísaná v Paríži v decembri 2015. Na záver stretnutia dostali študenti priestor na otázky k danej problematike, ktorá ich veľmi zaujala, lebo pochopili novodobé hrozby súčasnej aj budúcej civilizácie.

PhDr. Mária Holubová, PhD.
Fakulta politických vied
a medzinárodných vzťahov UMB
Foto: Lívia Kubičinová

Študentská vedecká aktivita 2015

Významnou súčasťou vedeckovýskumnej činnosti Ekonomickej fakulty UMB je Študentská vedecká aktivita. Domáci aj zahraniční študenti prezentujú výsledky svojho bádania a tvorivej činnosti na tomto medzinárodnom podujatí, ktoré fakulta organizuje každoročne v jarných mesiacoch. Dňa 9. apríla 2015 sa konal na Ekonomickej fakulte UMB v Banskej Bystrici jej jubilejný 21. ročník. Práce boli rozdelené s ohľadom na prezentované témy do 7 sekcií – cestovný ruch, ekonomika a manažment podniku, financie, bankovníctvo a investovanie, kvantitatívne metódy a informatika, verejná ekonomika a regionálny rozvoj, spoločenské vedy a manažérske systémy. Študenti na konferencii prezentovali 52 súťažných prác autorského kolektívu 81 autorov, z toho bolo 15 prác od 16 zahraničných študentov z Českej republiky, Maďarska, Francúzska, Ukrajiny a Ruskej federácie. Hodnotiace komisie zostavené z učiteľov a študentov posudzovali aktuálnosť tém, úroveň prác, v nich obsiahnutú pridanú hodnotu, využiteľnosť výsledkov pre rozvoj teórie i praxe a úroveň prezentácie.

Prodekanka pre medzinárodné vzťahy Ekonomickej fakulty UMB doc. Ing. Vanda Maráková, PhD. vyzdvihla význam tohto tradičného podujatia, ktoré podporuje rozvoj tvorivosti študentov EF UMB, ako aj študentov partnerských univerzít a podčiarkla skutočnosť, že ide o prehliadku excelencie a výnimočnosti zúčastnených. V tejto súvislosti je potešiteľná skutočnosť, že každoročne mierne narastá nielen kvantita zúčastnených študentov z domova a zo zahraničia, ale ako sa zhodli predsedovia sekcií, aj kvalita prezentovaných prác. Poďakovala súťažiacim, ako aj učiteľom a študentom, ktorí sa podieľali na zorganizovaní študentskej vedeckej konferencie, tiež občianskemu združeniu Ekonómia, ktoré sa finančne podieľalo na organizácii konferencie, ako aj na vydaní zborníka prác na CD s ISBN. Najlepšie práce v každej sekcii boli odmenené. V deň konania konferencie odovzdal prodekan pre pedagogickú činnosť Ekonomickej fakulty UMB doc. Ing. Hussam Musa, PhD. súťažiacim diplomy a vecné ceny.

Prehľad umiestnených prác v sekciách ŠVA 2015:

Sekcia 1 – Cestovný ruch – predseda: doc. Ing. Kristína Pompurová, PhD.

1. miesto: Bc. Katarína Mitríková
Produkt animačných aktivít Skautského centra v Banskej Štiavnici
Vedúci práce: prof. Ing. Marian Gúčik, PhD.

2. miesto: Bc. Kristína Sedmáková
Manažérstvo sťažností v cestovných kanceláriách na Slovensku
Vedúci práce: Ing. Tomáš Makovník, PhD.

3. miesto: Andrea Mäsiarová
Suveníry ako súčasť marketingu Slovenska
Vedúca práce: Ing. Zuzana Lencsésová

Sekcia 2 – Ekonomika a manažment podniku – predseda: doc. Ing. Janka Táborecká, PhD.

1. miesto: Veronika Kopřivová (SVŠE Znojmo)
Marketingová komunikace ve fotbalovém klubu Baník Ostrava
Vedúci práce: Ing. Martin Přibyl, Ph.D.

2. miesto: Bc. Simona Šályová
Marketingová orientácia a jej vplyv na výkonnosť podnikov v segmente potravín
Vedúca práce: doc. Ing. Janka Táborecká, PhD.

3. miesto: Katarína Zacharová, Bc. Michal Mešťan
Návrh a realizácia projektu Kalkulačka. ManažérÚspor.sk
Vedúca práce: doc. Ing. Zdenka Musová, Ph.D.

Sekcia 3 – Financie, bankovníctvo a investovanie
predseda sekcie: prof. Ing. Jiří Polách, CSc.

1. miesto: Bc. Michal Mešťan
Sporivé stratégie v penzijných schémach
Vedúci práce: doc. JUDr. Ing. Ján Šebo, PhD.

2. miesto: Monika Halmiová, Tomáš Hrmo
Analýza deficitu a verejného dlhu v štátoch EÚ z pohľadu fiškálnej udržateľnosti
Vedúci práce: Ing. Ján Huňady, PhD.

a Eliška Pramuková, Nikola Žigová
Príčiny a potenciálne riešenie korupcie v zdravotníctve: empirická štúdia
Vedúca práce: prof. Ing. Marta Orviská, PhD.

3. miesto: Bc. Tomáš Boldy (Ekonomická fakulta TU Košice)
Vplyv ekonomických správ na vývoj finančných trhov
Vedúci práce: Ing. Viliam Vajda

a Bc. Dagmara Foltínová
Hodnotenie technickej efektívnosti komerčných bánk prostredníctvom DEA
Vedúca práce: doc. Ing. Emília Zimková, PhD.

Sekcia 4 – Kvantitatívne metódy a informatika
predseda sekcie: doc. Ing. Ján Hudec, CSc.

1. miesto: Bc. Diana Gurová
Kontrolingový informačný systém na báze Excelu pre malé a stredné podniky
Vedúca práce: Ing. Mariana Sedliačiková, PhD.

2. miesto: Matej Žofaj
Stavba fundamentálnej investičnej stratégie
Vedúci práce: doc. JUDr. Ing. Ján Šebo, PhD.

3. miesto: Bc. Ivan Králik (Masarykova univerzita, Brno), Bc. Michal Mešťan
Webová aplikácia na výpočet dôchodkov z II. piliera starobného dôchodkového sporenia na Slovensku
Vedúci práce: doc. JUDr. Ing. Ján Šebo, PhD.

Sekcia 5 – Verejná ekonomika a regionálny rozvoj
predseda sekcie: doc. Ing. Radoslav Kožiak, PhD.

1. miesto: Bc. Nikola Mešarová
„Musí byť sporenie drahé?“ Analýza poplatkovej politiky a nákladovosti sporivých schém v SR
Vedúci práce: doc. Ing. JUDr. Ján Šebo, PhD.

a Bc. Maroš Malíček, Bc. Nikola Štefanišinová
Uplatnenie metódy Value for Money na hodnotenie kvality gymnázií v Banskobystrickom samosprávnom kraji
Vedúca práce: Ing. Jana Štrangfeldová, PhD.

2. miesto: Bc. Katarína Šulajová, Bc. Jana Sokolová
Kreatívne mesto v regióne
Vedúca práce: Ing. Andrea Miškovičová

a Monika Sulovcová
Benchmarking vo verejnom obstarávaní ako nástroj na zvyšovanie jeho efektívnosti
Vedúci práce: Ing. Matúš Grega

3. miesto: Bc. Monika Mikundová
Výkonnosť sektora zdravotníctva z makropohľadu
Vedúci práce: doc. JUDr. Ing. Ján Šebo, PhD.

a Dóra Nagy (Szent István University, Békéscsaba)
The fact behind the fiction
Vedúci práce: Gábor Bodnár

Sekcia 6 – Spoločenské vedy – predseda sekcie: doc. PhDr. Marian Šuplata, PhD.

1. miesto: Paul Daubé (Université de Poitiers)
Le problème du brain drain en Europe
Vedúci práce: doc. PhDr. Marian Šuplata, PhD.

2. miesto: Bc. Monika Ondrejková
Rozhodovanie oligopolu v praxi
Vedúca práce: doc. Ing. Jana Marasová, PhD.

3. miesto: Vadim Trubachev (FPVaMV UMB)
Public speaking in international relations of 20th centruy
Vedúci práce: PhDr. Juraj Kalický, PhD.

a Alina Trishchylo, Olexandra Bocheliuk
Responding to sexual harassment by cultural stereotypes
Vedúca práce: Mgr. Dana Benčiková, PhD.

Sekcia 7 – Manažérske systémy – predseda sekcie: doc. Ing. Ján Závadský, PhD.
(Inštitút manažérskych systémov v Poprade)

1. miesto: Martina Kallová
Metódy vizualizácie výrobného procesu
Vedúca práce: Ing. Zuzana Závadská, PhD.

Ing. Alena Dobrotová
referát medzinárodných vzťahov
Ekonomická fakulta UMB
Foto: Ing. Pavel Lupták

Prednášky úspešných absolventov ekonomickej fakulty UMB

Pod záštitou prodekanky pre medzinárodné vzťahy Ekonomickej fakulty UMB doc. Ing. Vandy Marákovej, PhD. zorganizovala Ekonomická fakulta UMB prednášky svojich bývalých a teraz veľmi úspešných absolventov. Prednášky boli určené nielen študentom EF UMB, ale aj študentom iných fakúlt a záujemcom z praxe.

Sériu prednášok spojenú s workshopom otvorila 13. apríla 2015 naša bývalá absolventka, v súčasnosti známa a úspešná riaditeľka a spolumajiteľka hotela Hotel & Spa Resort Kaskády **Ing. Katarína Malová**. V prednáške **Aké sú požiadavky a očakávania zamestnávateľov z oblasti hotelierstva a cestovného ruchu pri výbere svojich zamestnancov?** prezentovala okrem histórie, stratégie a vývoja hotela Kaskády, úspechy, silné stránky Wellness hotela Kaskády, každodenné problémy hoteliera. Podelila sa so svojimi skúsenosťami pri výbere zamestnancov – na čo kladie dôraz a čo pri výbere zamestnancov na rôzne pracovné posty rozhoduje.

Na radu svojich rodičov vyštudovala na Ekonomickej fakulte UMB v Banskej Bystrici manažment a marketing, ktoré sa stali základom pre jej ďalší profesionálny rast. Vďaka ekonomickému vzdelaniu sa hneď po ukončení školy stala neoddeliteľnou súčasťou rodinnej firmy. Praktické skúsenosti získala predovšetkým v predstavenstvách otcových firiem. Na začiatku svojej kariéry riaditeľky hotela sa venovala jeho finančným záležitostiam. Popri tejto práci začala vypracovávať hotelové štandardy, školiť personál a postupne zistila, že je prirodzene vodcovský typ, že ľudia radi s ňou prežívajú svoj čas. Posúvala sa dopredu a po štyroch rokoch mala už na starosti všetko sama. Už šiesty rok je riaditeľkou a hotel pod jej vedením úspešne napreduje, čoho dôkazom je záujem domácich aj zahraničných návštevníkov o jeho služby. Hotel sa každoročne zaraďuje medzi finalistov súťaže Hotelier roka a v roku 2011 sa Katarína Malová stala víťazkou tejto súťaže, ktorú vyhlasuje Zväz hotelov a reštaurácií Slovenskej republiky. Odvtedy v práci nepoľavila a naplno využila potenciál svojho hotela, vďaka čomu Kaskády udržuje v prvej desiatke top hotelov Slovenska. Služby hotela boli ocenené medzinárodným cestovateľským portálom Tripadvisor a k posledným úspechom patrí umiestenie hotela v prvej päťke Trend top hotelov na Slovensku. Profesionalitu, ľudskosť, schopnosti, húževnatosť a pracovitosť Ing. Katky Malovej je vidieť v úspešnosti a nezameniteľnom imidži hotela Kaskády.

Druhú prednášku **Imidž v cestovnom ruchu a jednotná prezentácia Slovenska**, ktorá sa konala dňa 14. apríla 2015, prezentovala **ďalšia úspešná absolventka EF UMB Ing. Lívia Lukáčová**. Vyštudovala odbor cestovný ruch na EF UMB a v cestovnom ruchu pracovala aj po ukončení štúdia ako riaditeľka sekcie marketingu v Slovenskej agentúre pre cestovný ruch. V súčasnosti pracuje na Ministerstve zahraničných vecí SR, oddelenie verejnej diplomacie. Aktívne sa podieľa na brandingu Slovenska. Má bohaté skúsenosti v event manažmente a politike cestovného ruchu. Je manažérkou s výbornými komunikačnými schopnosťami. Úspešne riadi projekty od vytvorenia konceptu až po ich realizáciu. Svoje bohaté skúsenosti z tvorby značky Slovenska, vrátane príkladov brandingu iných štátov, zaujímavou a atraktívnou formou pretlmočila našim študentom.

Dňa 21. apríla 2015 prezentoval úspešný absolvent Katedry cestovného ruchu EF UMB **Ing. Michal Hornok, PhD**., manažér z odboru stratégie a riadenia rozvoja informačných systémov Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky v Banskej Bystrici, záverečnú prednášku tohto cyklu – **Dane a miestne poplatky v cestovnom ruchu**. Študenti si od skúseného manažéra vypočuli veľmi zaujímavú prednášku, ktorá bola zameraná prioritne na dane, ich úlohu v cestovnom ruchu, s dôrazom na skutočnosť, ako výška daňového zaťaženia ovplyvňuje podnikanie v cestovnom ruchu. Vzhľadom na situáciu v cestovnom ruchu na Slovensku si problematika daňového zaťaženia podnikov cestovného ruchu vyžaduje osobitnú pozornosť.

Prednášky našich absolventov sa stretli so záujmom študentov a čo nás teší, aj so záujmom odbornej verejnosti. Za takmer 40 rokov svojho pôsobenia vychovala Ekonomická fakulta množstvo úspešných absolventov, a tak sme sa rozhodli vytvoriť tradíciu takýchto prednášok. Veď máme z čoho vyberať...

Ľuboslava Divoková
referát rozvoja a vzťahov s verejnosťou
Ekonomická fakulta UMB
Foto: Ing. Pavel Lupták

Knižnička PF UMB – knižky pre všetkých

Knižnička Pedagogickej fakulty UMB bola vytvorená ako mikroprojekt v rámci doplnkového vysokoškolského štúdia v programe **Sokratov inštitút**. Sokratov inštitút *vznikol* kvôli vytváraniu podmienok pre rozvoj osobností mladých ľudí a v rámci ročného štúdia sa venuje témam *Súčasnej spoločnosti – výzvam a víziám*.

Knižničku nájdete na Pedagogickej fakulte Univerzity Mateja Bela od roku 2014. Je voľne dostupná študentom a študentkám za štandardných podmienok: ***Knižku si požičaj, vráť alebo daruj inú***. Do Knižničky sa toho veľa zmestí, takže prijíma dary vo forme knižiek, ktoré ste už prečítali, a chcete ich ďalej šíriť.

Cieľom projektu je vytvoriť komunitu čitateľov a čitateliek, ktorí sa medzi sebou delia o zaujímavú literatúru a zároveň rozvíjať potenciál komunitnej zodpovednosti a štedrosti, keďže návratnosť a kvalita knižiek v obehu je ponechaná na každom jednotlivcovi. V Knižničke PF UMB sa objavuje z každého rožku trošku: beletria, poézia, ale aj odborná literatúra k jednotlivým študijným odborom, ktoré sa na Pedagogickej fakulte UMB študujú.

Informácie o aktuálnych tituloch, ktoré sa v knižničke nachádzajú, nájdete na stránke https://www.facebook.com/malakniznicka.

Veríme, že čítanie rozvíja osobnosť človeka a projekt „malá voľná knižnica“ pridáva bonus spolupatričnosti.

Mgr. Jana Gondová
Katedra andragogiky
Pedagogická fakulta UMB

Správa z vedeckej konferencie s medzinárodnou účasťou *Slovensko v rokoch neslobody 1938 – 1989 IV. – Slovensko a Európa v rokoch 1938 – 1989*

Dňa 11. mája 2015 sa v priestoroch Mestského úradu v Považskej Bystrici uskutočnila v poradí už štvrtá vedecká konferencia z edície *Slovensko v rokoch neslobody 1938 – 1989*. Tentoraz jej podtitul niesol nanajvýš aktuálny názov *Slovensko a Európa v rokoch 1938 – 1989*. Vedecké podujatie s medzinárodnou účasťou bolo možné zrealizovať vďaka jeho organizačnému zastrešeniu z pozície troch inštitúcií: Katedry histórie Filozofickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, Katedry politológie Trenčianskej univerzity Alexandra Dubčeka v Trenčíne a Mesta Považská Bystrica.

Úvodné slovo, spojené s oficiálnym otvorením celého podujatia, si vzal jeden z hlavných organizátorov konferencie PhDr. Anton Hruboň z Univerzity Mateja Bela. Po jeho slovách predniesol uvítaciu reč primátor Považskej Bystrice doc. PhDr. PaedDr. Karol Janas, PhD. Po vecných príhovoroch nasledoval prvý (a zároveň najobsažnejší) blok zo štyroch naplánovaných v rámci tohto vedeckého stretnutia (prevažne) mladých historikov z rôznych slovenských a zahraničných pracovísk. Pre sériu konferenčných podujatí *Slovenska v rokoch neslobody* mal už takmer tradičný názov: **Politika a spoločnosť**. S prvým príspevkom celého dňa vystúpila považskobystrická rodáčka Marta Goňcová (Masarykova univerzita, Brno) s referátom *Národ a štát v slovenskom politickom živote (ideológia a koncepcie Štefana Polakoviča a Milana Hodžu po roku 1938)*. Druhý sa ujal svojho prezentačného priestoru jeden zo zahraničných hostí Robert Kowalski (Uniwersytet Rzeszowski, Rzeszow) a to témou *Polsko-slowackie rokowania graniczne z jeseni 1938 r. w świetle doniesień prasy czeskiej oraz raportów prasowych Konsulatu RP w Morawskiej Ostrawie*. Nasledoval konferenčný výstup doktorandky Kataríny Ristveyovej (Univerzita Mateja Bela, Banská Bystrica), ktorá predstavila *Utváranie obrazu ´nového Maďara´ na územiach pripojených k Maďarsku po prvej Viedenskej arbitráži na pozadí spoločenských časopisov vychádzajúcich v regióne Žitného ostrova*. Keďže ďalší účastník z programu konferencie István Janek z Historického ústavu Maďarskej akadémie vied v Budapešti so svojím príspevkom *Spoločné slovensko-maďarské pokusy o vystúpenie z vojny (1943 – 1944)* nemohol vystúpiť, pozornosť zúčastnených sa presunula na ďalšieho z radu prítomných doktorandov Martina Gabča (Univerzita Mateja Bela, Banská Bystrica), ktorý v krátkosti predstavil *Reakcie verejnosti na správy o ochorení a úmrtí J. V. Stalina v situačných správach Štátnej bezpečnosti*. Po uvedených vystúpeniach nasledovala krátka, no v mnohom zaujímavá diskusia. Po nej, v rámci pokračujúceho bloku, predniesla svoj príspevok Zuzana Hasarová (Univerzita Konštantína Filozofa, Nitra) pod názvom *Oslavy československo-sovietskeho priateľstva v 50. rokoch 20. storočia*. Po jej prezentácii moderátor bloku Juraj Jankech vyzval na pomyselné pódium pracovníka Ústavu pamäti národa *Petra Jašeka*. Menovaný zaujal publikum

svojím prednesom na tému *Ahoj, Európa! Pád železnej opony na Slovensku v roku 1989*. Úvodný rokovací blok uzavrela bohatá a pomerne dlhá diskusia.

Druhý blok príspevkov mal stručný, no vzhľadom k obsahovej náplni nadchádzajúcich prác, zároveň pomerne výstižný názov: **Armáda.** Vzhľadom na neprítomnosť Pavla Mičianika (Univerzita Mateja Bela, Banská Bystrica) s jeho referátom na tému *Obsadenie západného Slovenska Wehrmachtom v marci 1939 a vyrabovanie slovenských vojenských skladov* ako prvý v tejto sekcii referoval Anton Hruboň (Univerzita Mateja Bela, Banská Bystrica). Názov jeho odborného vkladu do programu konferencie (podporeného nápaditou prezentáciou) znel *Za Európu ´kultúrnych národov´? Využitie domácich ozbrojených milícií v kontexte nacistickej okupačnej politiky*. Juraj Krištofík (Univerzita Mateja Bela, Banská Bystrica) priniesol niektoré málo známe zistenia regionálnej proveniencie spracované pod nadpisom *Podjavorinský región a kontakt s národmi antinacistickej rezistencie v rokoch 1944 – 1945 (americkí letci, sovietski utečenci a partizáni, Turkestanci)*. Jeho vystúpením sa potenciál predmetného bloku vyčerpal a po obligátnej diskusii pokračoval konferenčný deň ďalej.

Tretím súborom vedeckých príspevkov sa stal blok s názvom: **Menšiny**. Rovnako ako v predchádzajúcich celkoch konferenčných výstupov pre neúčasť prvého referujúceho (Soňa Polónyová, Univerzita Mateja Bela, Banská Bystrica s referátom *Náčrt kultúrnych vzťahov ČSR so slovenskými komunitami v Maďarsku po roku 1945*) ujal sa slova druhý v poradí „menšinového" programu Juraj Jankech (Univerzita Mateja Bela, Banská Bystrica). Vyzvaný moderátorom Antonom Hruboňom prítomným predniesol svoj príspevok s názvom *Ostrov nádeje? Slovensko na mape tranzitného prechodu zahraničných Židov v druhej polovici 40. rokov*. Po ukončení vystúpenia na jeho slová čiastočne nadviazal Martin Šromovský (Spoločenskovedný ústav SAV, Košice) s prácou *Emigrácia Židov z Československa v rokoch 1948 – 1953 v kontexte sovietskeho bloku*. Následne sa rozpútala relatívne živá diskusia (najmä k otázkam povojnového postavenia Židov v Poľsku, ktorú inicioval Robert Kowalski) a po nej už účastníci spolu s prítomnými hosťami pristúpili k záverečnému bloku tohto dielu konferencie z vyššie spomínanej edície.

Záver už takmer očakávane patril spojeniu príspevkov, ktorých spoločným menovateľom sa stal samotný názov celého bloku: Hospodárstvo. Svoj priestor v ňom pred očami zvyšnej časti účastníkov dostali postupne: primátor mesta a jeden z hlavných garantov celej vedecko-spoločenskej akcie Karol Janas (Trenčianska univerzita, Trenčín) s príspevkom *Budovanie nových železníc medzi Slovenskom a Moravou v prvej polovici 20. storočia*. Nasledujúcou referujúcou bola Zdenka Hešterová (Murárikoá) (Trenčianske múzeum, Trenčín), ktorá ponúkla pohľad na *Financovanie považských zbrojoviek v rokoch 1938 – 1945*. Konferenčný program uzavrela Tereza Bartošíková (Slovenská technická univerzita, Bratislava), keď na úplný záver oficiálnej časti podujatia predstavila svoju prácu nazvanú *Maďarsko-československá spolupráca pri výstavbe hliníkarní*. Záverečná diskusia následne ukončila nielen uvedený hospodársky blok, ale aj celý program. Hoci mal byť pôvodne dvojdňový, aktívni účastníci si spolu s prítomnými hosťami nakoniec vystačili v rámci svojich výstupov a polemík s jednodňovým charakterom tohto stretnutia.

Po záverečnej diskusii nasledovalo poďakovanie organizátorov za účasť a prínosnú diskusiu všetkým zúčastneným. Na slovenské pomery úctyhodný štvrtý ročník vedeckej konferencie *Slovensko v rokoch neslobody 1938 – 1989 – Slovensko a Európa v rokoch 1938 – 1989* po organizačnej i obsahovej stránke nielen úspešne nadviazal na predchádzajúce tri konferenčné zastavenia, ale opäť si získal aj (síce skromnú, no o to úprimnejšiu) paletu svojich priaznivcov. Ostáva preto iba veriť, že nastúpený konferenčný trend bude aj naďalej predstavovať výraznú pomocnú ruku, najmä pre nemalú základňu domácich a zahraničných historikov. Na záver možno dúfať, že výsledky vedeckého bádania, v konferenčných podobách predstavené na zrealizovanom podujatí, ktorého kvalitu znásobilo najmä vzorné organizačné zázemie zo strany hostiteľa – Mestského úradu Považskej Bystrice na čele s primátorom Karolom Janasom – už čoskoro vstúpia aj do povedomia čitateľov z odbornej i laickej obce.

Mgr. Juraj Jankech
Katedra histórie
Filozofická fakulta UMB

Návšteva z Floridy – A. Duda & Sons

Dňa 22. mája 2015 sme na pôde našej univerzity privítali vzácnu návštevu z amerického štátu Florida – zástupcov firmy A. Duda & Sons, Inc., ktorá podniká ako rodinná firma už v piatej generácii. V pestovaní stonkového zeleru je najúspešnejšia na svete. Jedinečnosť firmy, ktorej zakladateľom sa stal Slovák Ondrej Duda, spočíva v zachovaní, rozvíjaní a udržaní etiky v podnikaní. Jej základnými atribútmi sú: kresťanská viera a pokora, rodinná súdržnosť, miera veľkolepých vízií do budúcnosti, vzdelanostná a ľudská schopnosť ich napĺňať a cielená realizácia dobrých skutkov.

David J. Duda – prezident a generálny riaditeľ firmy A. Duda & Sons, Inc., Susan D. Hanas – predsedníčka predstavenstva firmy, Richard L. Hanas – viceprezident firmy – a Stacy L. Mello – predsedníčka rodinnej rady, spolu s tvorcami dokumentárneho filmu PORTRÉT ANDREW DUDA – odvysielaného aj Rozhlasom a televíziou Slovenska – Valériou Tóthovou a Dušanom Tóthom – navštívili najskôr Bratislavu, kde ich prijal prezident Slovenskej republiky a predseda Národnej rady SR a zúčastnili sa besedy so študentstvom na Ekonomickej univerzite. V rámci ďalšieho bohatého programu poctili svojou prítomnosťou aj Banskú Bystricu. V zastúpení rektora UMB delegáciu prijala prorektorka pre medzinárodnú spoluprácu a vzťahy s verejnosťou doc. PhDr. Katarína Chovancová, PhD. Pod záštitou rektora UMB sa so vzácnymi hosťami uskutočnilo diskusné fórum, ktorého sa zúčastnili vysokoškolskí učitelia, vedeckí pracovníci, vysokoškolskí študenti, predstavitelia viacerých inštitúcií a korporácií nášho mesta, študenti banskobystrického Evanjelického gymnázia a odborníci z rôznych profesií. Jedinečné myšlienkové logo firmy: „Znásobovať Božie požehnanie", ktorým žijú jej zamestnanci i (dnes už dvestočlenná) rodina a ktoré napĺňajú do úplnku, nedovolilo prítomným neprejaviť vlastný záujem a spoluúčasť.

Slavomíra Očenášová-Štrbová

60 rokov vysokoškolského vzdelávania učiteľov biológie v Banskej Bystrici

Katedra biológie a ekológie Fakulty prírodných vied UMB v Banskej Bystrici oslávila v akademickom roku 2014/2015 šesťdesiatku. Po vytvorení Vyššej pedagogickej školy v Banskej Bystrici vznikla v akademickom roku 1954/1955 aj spoločná katedra biológie a chémie. Od začiatku pripravovala v dennom a diaľkovom štúdiu promovaných pedagógov pre vyučovanie biológie na druhom stupni vtedajších základných škôl (pre 6. – 8. postupný ročník). Jej prvým vedúcim sa stal Dr. František Nedeljak (* 1904 – † 1974), ktorý ju viedol v r. 1954 – 1961. Katedra postupne prechádzala rôznymi transformáciami, organizačnými a personálnymi zmenami. V súčasnosti zabezpečuje výučbu v študijnom odbore 1.1.1 Učiteľstvo akademických predmetov v študijnom programe Učiteľstvo biológie (bakalárske a magisterské denné štúdium) a v študijnom odbore 4.3.5 Synekológia v študijných programoch Systémová ekológia (bakalárske a magisterské denné štúdium) a Evolúcia ekosystémov a ich ochrana (doktorandské denné a externé štúdium).

Pri príležitosti 60. výročia vysokoškolského vzdelávania učiteľov prírodovedných predmetov v Banskej Bystrici a vzniku katedry zorganizovali jej členovia dňa 5. mája 2015 slávnostný seminár *Vysokoškolské vzdelávanie učiteľov biológie*. Konal sa pod záštitou dekanky Fakulty prírodných vied UMB v Banskej Bystrici doc. RNDr. Jarmily Kmeťovej, PhD. Zúčastnilo sa ho 75 účastníkov zo Slovenska, Českej republiky a Poľska, vrátane bývalých zamestnancov katedry i jej bývalých a súčasných študentov.

V úvode bola stručne prezentovaná história jubilujúcej katedry a významné osobnosti, ktoré na nej pôsobili. Do života bolo slávnostne uvedené aj logo katedry.

V odbornom programe odznelo päť pozvaných plenárnych prednášok zameraných na aktuálne problémy didaktiky biológie, jedna prezentačná prednáška o genetickej diagnostike nádorových ochorení a dve prednášky zamerané na aktuálne problémy výučby biológie na stredných školách. Organizátori zaradili do programu seminára aj exkurziu po zrekonštruovaných a novozariadených laboratóriách katedry, vrátane prezentácie firmy, dodávajúcej laboratórnu techniku.

Okrem prednášok odznelo v diskusii i v neformálnych rozhovoroch množstvo námetov, nápadov, inšpirácií i kritických slov, zameraných na skvalitnenie prípravy budúcich učiteľov biológie, na prehĺbenie spolupráce so strednými školami, či na rozvíjanie kontaktov s podobne zameranými katedrami na Slovensku a v zahraničí.

Peter Urban
Katedra Biológie, FPV UMB
Foto: Archív PrF, UMB

Významný profesor a národovec Jaroslav Chovanec oslávil životné jubileum

Tento rok oslávil svoje životné jubileum človek, ktorého si veľmi vážim a je mojím veľmi dobrým kolegom a priateľom. S Jarkom Chovancom som sa zoznámila v roku 2003 na Právnickej fakulte UMB v Banskej Bystrici, kde pôsobil ako vedúci Katedry teórie štátu a práva a ako prodekan pre vedu, výskum a edičnú činnosť. Vždy, keď som potrebovala jeho pomoc a cenné rady týkajúce sa mojej publikačnej činnosti a odborného pôsobenia, ako aj ďalšieho profesionálneho rastu na poli vedeckom, bol a je ochotný mi pomôcť.

Napriek vysokej odbornosti a významným pozíciám, ktoré počas svojej kariéry dosiahol, ostal človekom skromným, ľudským, plný pochopenia pre ľudské slabosti a nedokonalosti, plný porozumenia, ochoty a kolegiálnej pomoci. Je mu daná vedecká skromnosť, sokratovské *„Viem, že nič neviem“*, ale aj kantovský zmysel pre povinnosť, pracovitosť a človečenstvo. Jarko je silným národovcom, ale aj presvedčeným univerzalistom a humanistom, ktorý verí v napĺňanie ľudskej dôstojnosti, k dotváraniu ľudskej bytosti výchovou a vzdelávaním. Je človek s veľkým *„Č“*, ktorý sa dokáže povzniesť nad ľudské malichernosti, ísť proti prírode ľudských zlých vášní, nepriateľstva, nadutosti, ľudskej pýche a netolerantnosti. V tomto duchu vychováva aj mladú generáciu. Vedie ju k pracovitosti a obetavosti naplnený štúrovskými ideálmi slúžiť národu a vlasti. Zodpovedný národ je veľkým neoceniteľným prínosom pre celú ľudskú spoločnosť.

Profesor Jaroslav Chovanec svoj profesionálny život zasvätil predovšetkým právnej vede a pedagogickej práci. Posolstvo jeho ideálov je pretavené do jeho profesionálnej tvorby. Medzi jeho významné diela patria napríklad *Historické a štátoprávne korene samostatnosti Slovenskej republiky* (1994), *Slovenská republika – budovanie suverénneho štátu* (2002), *Ústava Slovenskej republiky – základný zákon štátu* (2002), *Verejná správa a jej reforma v Slovenskej republike* (2003), *Názory Ľudovíta Štúra na štát a právo* (2005), *Politické a štátoprávne myslenie Ľudovíta Štúra a jeho odkaz pre dnešok* (2006), *Moderná slovenská štátnosť* (2009), *Budovanie štátu Slovenskej republiky* (k 20. výročiu vzniku, 2012), *Cesta k vzniku samostatnej Slovenskej republiky – rozhodujúce kroky* (k 20. výročiu vzniku, 2013). Jeho život sa nesie v neustálej kontinuite tvorby a zanecháva nezmazateľnú pečať vplyvu a inšpirácií pre ďalší rozvoj a rozkvet vedecko-odbornej tvorby na Slovensku. Profesor Jaroslav Chovanec je nositeľom významných ocenení a vyznamenaní. Dňa 1. 9. 2008 pri príležitosti Dňa ústavy Slovenskej republiky mu bolo prezidentom Slovenskej republiky Ivanom Gašparovičom udelené vysoké štátne vyznamenanie Rad Ľudovíta Štúra II. triedy.

Vážený kolega, profesor, učiteľ, s úctou sa skláňam pred Tvojou profesionálnou, morálno-etickou a ľudskou dimenziou. Pán profesor, chcem Ti aj touto cestou poďakovať za Tvoje priateľstvo, za to, že si medzi nami, a zaželať Ti ešte mnoho rokov spokojného a tvorivého života.

JUDr. Júlia Ondrová, PhD.
Katedra Ústavného práva
Právnická fakulta UMB
Foto: Autor

Jarné akcie spolku banskobystrických historikov pri Katedre histórie FF UMB

Humanitne zameraní členovia akademickej obce na Filozofickej fakulte Univerzity Mateja Bela určite zaregistrovali fakt, že od roku 2001 pri Katedre histórie pôsobí Spolok banskobystrických historikov ako regionálna pobočka Slovenskej historickej spoločnosti (SHS). Tá združuje profesionálnych slovenských historikov, učiteľov dejepisu, ale napríklad aj pracovníkov múzeí a archívov. Banskobystrická pobočka SHS realizuje najmä prednáškové aktivity pre študentov katedry histórie a pedagógov tohto pracoviska, ale ňou organizované akcie sú prístupné širokej verejnosti, ktorá ich v posledných rokoch čoraz hojnejšie navštevuje.

V polovici marca Spolok banskobystrických historikov spolu so Študentskou historickou spoločnosťou a Katedrou histórie FF UMB prevzal gesciu nad dvojdňovým stretnutím spolkov študentov histórie z univerzít Českej a Slovenskej republiky, ktorého sa zúčastnilo viac než tridsať predstaviteľov spolkov z oboch krajín. Na stretnutí sa študenti navzájom informovali o realizovaných aktivitách a dohodli sa na formách ďalšej spolupráce. Študenti katedry histórie sa počas konania akcie prezentovali ako schopní organizátori a srdeční hostitelia.

V apríli Spolok banskobystrických historikov zorganizoval dve samostatné

akcie. Prvou bolo predstavenie knihy *Pustý hrad vo Zvolene – Dolný hrad, 2009 – 2014*, ktorú na pôde katedry histórie 21. apríla predstavil PhDr. Ján Beljak, PhD., pracovník Archeologického ústavu Slovenskej akadémie vied, ktorý už niekoľko rokov vedie archeologický výskum na Pustom hrade pri Zvolene. Doktor Beljak priblížil obsah knihy, ktorý je vedeckou syntézou výsledkov archeologických výskumov na Dolnom hrade Pustého hradu za ostatných päť rokov. Na monografii pracoval 15-členný kolektív autorov a rovnaký počet osôb sa zúčastnil prezentácie publikácie. Študenti a členovia katedry sa zoznámili nielen s obsahom novej publikácie, ale aj so stručnými dejinami Pustého hradu a priebehom archeologického výskumu, ktorý je na Pustom hrade vykonávaný už dvadsať rokov.

Druhou úspešnou akciou bola dňa 18. apríla 2015 diskusia s Dr. Tünde Lengyelovou, pracovníčkou Historického ústavu SAV. Pani Lengyelová sa odborne venuje problematike výskumu sociálneho postavenia žien v období raného novoveku (16. – 18. storočie) a na túto tému publikovala niekoľko vedeckých a populárno-náučných monografií. V diskusii, ktorá bola vedená Dr. Kunecom z katedry histórie, sa početní poslucháči z radov študentov i pedagógov zoznámili so zaujímavými historickými faktami týkajúcimi sa každodenného života žien, čarodejníckych procesov, ako aj neslávne známej Alžbety Báthoryovej, o ktorej doktorka Lengyelová napísala samostatnú monografiu. Po skončení sa otvorila diskusia, do ktorej sa živo zapojili aj študenti histórie. Na prednáške sa zúčastnilo viac než dvadsať študentov, niekoľko pracovníkov katedry histórie a hostia z mimouniverzitného prostredia.

V zimnom semestri akademického roka 2015 – 2016 Spolok banskobystrických historikov v spolupráci s Katedrou histórie FF UMB pripravuje ďalšie zaujímavé prednášky pozvaných hostí z rôznych vedeckých inštitúcií. Bližšie informácie budú včas zverejnené na internetovej stránke Katedry histórie Filozofickej fakulty UMB.

Mgr. Patrik Kunec, PhD.
predseda Spolku banskobystrických historikov, regionálnej pobočky SHS pri SAV

Fotosúťaž na Katedre geografie a geológie FPV UMB

Do druhého ročníka fotosúťaže pre všetkých študentov cestovateľov a fotografov sa zapojilo 32 študentov s 80 fotografiami v troch kategóriách: (1) Prechádzky Slovenskom, (2) Potulky zahraničím a (3) Človek a krajina. Na fotografiách súťažiaci zobrazili krajinu ako celok alebo vystihli zaujímavý detail, či okamih. Na svojich potulkách zahraničím študenti navštívili Grécko, Turecko, Chorvátsko, Taliansko, Holandsko, Švajčiarsko a Wales. Za výnimočnými zábermi však netreba cestovať ďaleko, čo dokazuje aj séria fotografií z okolia Banskej Bystrice.

O víťazoch jednotlivých kategórií rozhodla odborná porota ako aj študenti svojím hlasovaním. V študentskom a internetovom hlasovaní sme narátali spolu vyše 1500 hlasov. Porotu oslovili originálne myšlienky, atmosféra, kompozícia ako aj technické spracovanie najlepších fotografií. Srdečne blahoželáme víťazom: Ivanovi Foltánovi (Cena študentov aj Cena poroty), Braňovi Daubnerovi (Cena študentov), Katke Bohušovej (Cena poro-

Katarína Bohušová – Zelené pleso (Cena poroty).

ty), Michalovi Tomlainovi (Cena poroty) a Tomášovi Adamjákovi (Cena študentov).

Vyhlásenie výsledkov spestrilo cestovateľské rozprávanie významného bystrického fotografa Lukáša Čellára nazvané: „Moja duša hovorí očiam, čo majú vidieť“. Účastníci sa dozvedeli nielen veľa nového o fotografovaní v exotických krajinách, ale aj o výnimočných okamihoch a príbehoch, ktoré jeho fotografie ukrývali.

Ceny do súťaže venovali: Rektorát UMB, Fakulta prírodných vied UMB, Slovenská geografická spoločnosť a Cestovná kancelária KOGE. Všetkým sponzorom a porotcom srdečne ďakujeme a súťažiacim prajeme veľa úspechov pri ďalšom fotení.

Fotografie si môžete pozrieť na chodbách Katedry geografie a geológie na 3. poschodí Fakulty prírodných vied UMB, Tajovského 40 do 30. 9. 2015.

Mgr. Lenka Anstead, PhD. Katedra Geografie a geológie, Fakulta prírodných vied UMB

Vstup do spolupráce medzi Fakultou prírodných vied UMB v Banskej Bystrici a Ústavom biológie rastlín a biotechnológie Akadémie vied Kazašskej republiky

V dňoch 14. – 20. mája 2015 bola na pracovnej návšteve Katedry životného prostredia FPV UMB profesorka Azil Nurzhanova, vedúca výskumnej skupiny na Ústave biológie rastlín a biotechnológie Akadémie vied Kazašskej republiky a profesorka na Kazašskej al-Pharabi National University, Almaty. Pani profesorka Azil Nurzhanova navštívila Fakultu prírodných vied UMB v rámci spoločného projektu 0451/ГФ4 Ministerstva školstva a vedy Kazachstanu. Uvedený projekt s názvom „Vývoj technológií za účelom zlepšenia pôdy kontaminovanej ťažkými kovmi a rezíduí pesticídov s využitím Miscanthus Giganteus” sa začal vo februári 2015 a prof. Valentina Pidlisnyuk z Katedry životného prostredia FPV UMB bola v projekte menovaná vedúcou medzinárodnej spolupráce. Hlavné ciele pracovnej návštevy profesorky Azil Nurzhanova je možné zhrnúť do nasledujúcich bodov:

– informovať sa o výskume fytotechnológií s biopalivami druhej generácie, realizovanom na Katedre životného prostredia FPV UMB;
– oboznámiť sa so systémom odborných, výskumných a vzdelávacích aktivít na Fakulte prírodných vied UMB v Banskej Bystrici a ponúknuť možnosť zapojenia študentov vo výskumných projektoch;
– dohodnúť formu spolupráce vo výskume a vzdelávaní medzi UMB a Ústavom biológie rastlín a biotechnológie Akadémie vied Kazachstanu a rozpracovať pravidlá pre realizáciu a vykonávanie uvedenej spolupráce.

Realizácia experimentov na KŽP (zľava doprava: profesorka Asil Nurzhanova, profesorka Valentina Pidlisnyuk a doc. Ing. Jan Tomaškin, PhD.)

Počas návštevy sa profesorka Asil Nurzhanova zúčastnila množstva podnetných a užitočných pracovných stretnutí a diskusií. Stretla sa s dekankou Fakulty prírodných vied doc. RNDr. Jarmilou Kmeťovou, PhD. a vedúcim Katedry životného prostredia FPV UMB Ing. Marekom Drimalom, PhD., s ktorými boli prediskutované, okrem iného, otázky týkajúce sa výmeny študentov. Na Katedre životného prostredia sa profesorka Asil Nurzhanova stretla s prof. RNDr. Petrom Andrášom, prof. Mgr. Jurajom Ladomerským, CSc., prof. RNDr. Ivetou Markovou, PhD. a doc. Ing. Janom Tomaškinom, PhD., s vedúcim Katedry informatiky RNDr. Vladimírom Siladim, PhD. a doc. RNDr. Ingrid Turisovou z Katedry biológie a ekológie. Zároveň profesorka Asil Nurzhanova s profesorkou Valentinou Pidlisnyuk uskutočnili spoločné experimenty na Miscanthus Giganteus a diskutovali o koncepcii spoločných publikácií a prezentácií na medzinárodných konferenciách, vrátane 12. medzinárodnej konferencie Phytotechnology PTC, ktorá sa bude konať v septembri 2015 v USA. Počas návštevy profesorka Asil Nurzhanova sa zúčastnila exkurzie vo výskumnom areáli neďaleko Banskej Bystrice, navštívila miestne múzea a počas víkendu si vychutnala pobyt v termálnych kúpeľoch v Turčianskych Tepliciach.

Návšteva profesorky Asil Nurzhanova naštartovala spoluprácu medzi UMB a Kazašskou al-Pharabi National University v Almaty. Ako sama uviedla, svoje skúsenosti a poznatky bude prezentovať a propagovať našu univerzitu medzi kazašskými učiteľmi a výskumníkmi s cieľom získať nové príležitosti na spoločné výskumné a pedagogické zámery.

prof. Valentína Pidlisnyuk, DrSc.
prof. RNDr. Iveta Marková, PhD.
Katedra životného prostredia
Fakulta prírodných vied UMB
Foto: Archív autoriek

Stretnutie na KI (zľava doprava: profesorka Valentina Pidlisnyuk, vedúci katedry Ing. Vladimír Siládi, PhD. a profesorka Asil Nurzhanova).

Stretnutie na KŽP (zľava doprava: vedúci katedry Ing. Marek Drimal, PhD, profesorka Asil Nurzhanova, prof. RNDr. Peter Andráš, CSc. a profesorka Valentína Pidlisnyuk).

PRAHA

15. ročník medzinárodnej a 16. ročník celoštátnej konferencie ŠVOČ

V dňoch 14. a 15. mája 2015 sa v stovežatej, slnečnej Prahe stretli víťazi katedrových kôl psychológie vysokých škôl v rámci 15. ročníka medzinárodnej a 16. ročníka celoštátnej konferencie ŠVOČ. Hlavným organizátorom bola Katedra psychológie Filozofickej fakulty UK v Prahe a spoluorganizátormi Slovenská psychologická spoločnosť pri SAV, Česko-moravská psychologická spoločnosť.

V rámci oficiálneho otvorenia konferencie študentov psychológie v ich úspešnej činnosti povzbudili vo svojich príhovoroch: prorektor UK v Prahe prof. PhDr. Stanislav Štech, CSc.; Peter Weiss, veľvyslanec Slovenskej republiky v ČR; dekanka FF UK v Prahe doc. Mirjam Friedová, PhD.; predsedníčka komisie ŠVOČ doc. PhDr. Mária Bratská, CSc. z Katedry psychológie UK v Bratislave; doc. Ivan Sarmány-Schuller, CSc. z Ústavu experimentálnej psychológie SAV v Bratislave; PhDr. Daniel Heller z Česko-moravskej psychologickej spoločnosti a doc. PhDr. Ilona Gillernová, CSc., vedúca Katedry psychológie FF UK v Prahe.

Súťaž prebiehala v dvoch sekciách, a to magisterskej a bakalárskej.

V rámci magisterskej sekcie prezentovali svoje zaujímavé výskumné zistenia 15 študenti z Prahy, Brna, Bratislavy, Košíc, Prešova a Nitry.

V bakalárskej sekcii mala svoje „železko v ohni“ aj Katedra psychológie PF UMB v Banskej Bystrici, a to v zastúpení dvoch súťažných prác študentiek Anny Štekrovej a Adriany Ďurkovičovej, ktoré spolu s ďalšími 10 študentmi z Prahy, Ostravy, Olomouca, Českých Budějovic, Bratislavy, Nitry a Trnavy so zanietením prezentovali a následne diskutovali o svojich inšpiratívnych témach.

Priznávam v mene celej hodnotiacej komisie ŠVOČ, ktorú tvorilo 15 členov, že rozhodnúť o poste víťaza nebolo vôbec jednoduché.

Víťazi medzinárodnej konferencie ŠVOČ:
1. Tereza Saudková, FF UP Olomouc
Rozpoznávání emocí ve vztahu k celkové emoční inteligencii.

2. Daniela Slamená, FSVaZ UKF Nitra
Vplyv veľkosti skupiny na mieru konformného správania u adolescentov.

3. Jaroslava Suchá, FF UP Olomouc
Vztah mezi sebehodnocením, impulzivitou a rizikovým chováním u čtrnáctiletých žáku v ČR.

4. Michal Tesař, PedF JČU České Budějovice
Frontální alfa asymetrie jako modulátor afektívní valence v mPFC.

5. Adriana Ďurkovičová a kol.
Medzipohlavné rozdiely v reakciách na slová so sexuálnym obsahom.

Víťazi celoštátnej konferencie ŠVOČ:
1. Daniela Slamená, FSVaZ UKF Nitra
Vplyv veľkosti skupiny na mieru konformného správania u adolescentov.
2. Adriana Ďurkovičová a kol.
Medzipohlavné rozdiely v reakciách na slová so sexuálnym obsahom.
3. Nikola Ondríková, FF TU Trnava
Kognitívne štýly a sebahodnotenie v kontexte zosmiešňovania v období neskorej adolescencie.

Víťazom srdečne gratulujeme, i keď na druhej strane je potrebné povedať, že víťazom bol vlastne každý jeden študent, ktorý sa na konferencii zúčastnil.

Pevne verím, že aj tieto informácie podnietia ďalších potenciálnych riešiteľov ŠVOČ.

PaedDr. Jana Stehlíková, PhD.
Katedra psychológie
Pedagogická fakulta UMB

Spolupráca školy s IT firmami je horúcou témou súčasnosti

Jedným z dôležitých cieľov Katedry informatiky FPV UMB sa v poslednom období stalo zintenzívnenie spolupráce s IT firmami. Snahou je otvoriť dvere spoločnostiam na univerzitnú pôdu a naopak, urobiť spoluprácu s praxou rovnako dôležitou, ako je pre život katedry veda a výskum. Študijný program aplikovaná informatika, ktorý sa realizuje na pôde FPV UMB, je odborom vytvárajúcim priestor pre takúto aktivizáciu. Použitá taktika získavania spolupracujúcich firiem je podobná stratégii používanej na partnerskej univerzite vo Fínskom Oulu: „*Najprv byť významným partnerom v regióne a potom budeme významným partnerom aj v štáte a vo svete.*“ Dopyt po kvalitných programátoroch, testeroch, IT projektových manažéroch v regióne stále rastie a je problém požiadavku uspokojiť končiacimi absolventmi štúdia.

Rozbehu spolupráce pomohol čiastočne národný projekt *Vysokoškoláci do praxe* (http://www.vysokoskolacidopraxe.sk/), kde spoločnosť ŽP Informatika s. r. o., vytvorila podmienky pre letnú prax siedmim študentom študujúcim študijný program aplikovaná informatika formou letného kempu. Aj keď sa na prax prihlásili len 3 študenti, prvé výsledky je možné vidieť vo forme vedenia diplomových prác zameraných na vývoj IT aplikácií odborníkmi z firmy.

Ďalšou spolupracujúcou regionálnou súkromnou spoločnosťou je firma *Nettech, s. r. o.*, s ktorou spoločne pracujeme na projektoch zameraných na podporu liečby fóbií prostriedkami virtuálnej reality. Firma na tento účel zapožičala Katedre informatiky niekoľko cenných zariadení, napríklad imerzné 3D okuliare, head tracker, dátovú rukavicu, prilbu EPOC Emotiv na snímanie EEG signálov, ale aj 3D tlačiareň. Prostredníctvom tejto spolupráce sa nám podarilo zapojiť do výskumu súkromných psychológov z Banskej Bystrice, napr. Mgr. Jána Záskalana. Ukazuje sa, že táto spolupráca prináša prvé plody vo forme úspešne obhájených záverečných prác študentov. Prvé výsledky spoločného vývoja aplikácií vyústili do prezentácie na konferencii o inováciách NITT 2014. Po účasti na B2B konferencii vo Viedni o projekt prejavili záujem aj firmy zo zahraničia.

V priebehu akademického roka 2014/2015 sa na katedre prezentovali významné IT firmy, ktoré poskytli študentom informácie o svojom výskume a vývoji, nových technológiách, ponuke zamestnania, atď. Prvou prezentujúcou firmou bola 22. októbra 2015 firma *Continental s. r. o.* Firma *Oracle* usporiadala na pôde katedry 26. novembra 2015 *Oracle day*, kde odzneli štyri zaujímavé prednášky zamerané na Oracle riešenia v oblasti databázových systémov, počítačových cloudov, big dát a bezpečnosti dát v databázach. S poslednou prezentáciou v roku 2014 vystúpili zástupcovia firmy *Informatika ŽP s. r. o.* V máji 2015 prišla na pôdu FPV UMB firma *Alison Slovakia, s. r. o.*, ktorá poskytla študentom informácie z oblasti jej podnikania, a tou je počítačová bezpečnosť. Ďalším významným hráčom na území Banskej Bystrice v oblasti IT je firma *Pantheon Technologies, s. r. o.*, ktorá okrem predstavenia spoločnosti ponúkla 1. apríla 2015 tri prednášky o testovaní softvéru a o vývoji aplikácií.

Spolupráca s firmami nezostala len na rovine prezentácií pre študentov. Snahou fakulty a katedry je formálne deklarovať previazanosť s podnikmi. Fakulta prírodných vied ponúka firmám dve formy deklarovania spolupráce, a to buď memorandum o spolupráci alebo zmluvu o spolupráci. Doteraz bolo podpísaných sedem takýchto dohôd (pozri Tabuľka 1).

Tabuľka 1 Podpísané dohody s firmami

BBX s.r.o.	*zmluva*
ŽP Informatika s.r.o	*zmluva*
Softip a.s.	*zmluva*
Trionyx s.r.o.	*memorandum*
Pantheon Technologies s.r.o.	*memorandum*
Continental s.r.o.	*memorandum*
Oracle Slovensko spol. s r.o.	*memorandum*

UŽ prebehli rokovania s ďalšími siedmimi spoločnosťami, pri ktorých sa ešte špecifikuje oblasť spolupráce. Na základe dohôd sa vytvoril priestor pre vypisovanie tém záverečných prác spojených s potrebami firiem, pozývanie zástupcov firiem na sledovanie verejnej časti obhajob záverečných prác študentov, vzájomnú propagáciu, vyučovanie atraktívnych výberových predmetov expertmi z praxe, diskusiu o aktuálnych potrebách praxe, ponúkanie pracovných pozícií pre absolventov alebo brigád pre študentov. Na výučbe niektorých výberových predmetov, ktoré umožňujú lepšie formovať vedomosti študentov pre prax, už participujú odborníci z praxe (*Počítačové siete 2, Programovanie SAP ABAP, Vybrané kapitoly z programovania v jazyku C#*) a v novom akademickom roku sa otvára výučba dvoch výberových predmetov (*Úvod do programovania v jazyku Python, Pokročilé programovacie nástroje v jazyku Java*) odborníkmi z *Pantheon Technologies, s. r. o.* Záujmom katedry je do budúcnosti postupne smerovať spoluprácu aj do spoločných projektov zameraných na transfer technológií, spoločný výskum a vývoj a tiež na vytvorenie priestoru pre spin-off projekty.

PaedDr. Vladimír Siládi, PhD.
Katedra informatiky
Fakulta prírodných vied UMB

Prednáška študentov The Necessary Teacher Training College z Dánska o Afrike

Dňa 16.4.2015 sa na Pedagogickej fakulte UMB v Banskej Bystrici uskutočnila prednáška o Afrike, ktorú prezentovali študentky z The Necessary Teacher Training College z Dánska. Ide o trojročné štúdium pedagogiky, kde tím spolužiakov a spolužiačok v prvom roku štúdia cestuje do Juhoafrických krajín na rôzne expedície týkajúce sa života ľudí v jednotlivých komunitách. Zameriavajú sa na problémy HIV, zdravia, chudoby, vzdelávania, nedostatok vody, enviromentálne témy a podobne. Tím strávi 4 mesiace v Afrike a následne (v druhom ročníku) sa vydáva na „tour“ po Dánsku a ďalších európskych krajinách prezentovať a zdieľať skúsenosti z Afriky. V treťom ročníku študenti a študentky ukončujú svoj výskumný projekt, formulujú závery a ukončia svoje štúdium záverečnou skúškou.

Študentky The Necessary Teacher Training College poskytli informácie študentom a študentkám PF UMB tak,

aby sami účastníci a účastníčky prednášky mohli formulovať svoje závery pre vlastnú zmenu. Globálne problémy vyžadujú globálne riešenie, na ktorom má každý svoj podiel – svoju rolu. Prezentáciou skutočných zážitkov, príbehov a skúseností poukazovali na vzájomnú prepojenosť ľudí a motivovali aj študentov a študentky PF UMB formulovať riešenia. Prednáška bola prioritne zameraná na vzdelávanie ako kľúčový faktor vývoja aj riešenia nepriaznivej situácie v afrických krajinách. Samotné praktické skúsenosti získané cestovaním po africkom kontinente prezentovali študentky ako spôsob neformálneho vzdelávania. Uvádzali, že prepojenie vzdelávania a cestovania ich naučilo trpezlivosti, kritickému mysleniu, schopnosti komunikovať s rôznymi ľuďmi a kultúrami, adaptácie v rôznych prostrediach a podobne, preto odporučili aj slovenským študentom a študentkám využívať rôznorodé ponuky cestovania a vzdelávania sa (Erasmus+, štipendijné mobility,...).

PhDr. Katarína Kurčíková, PhD.
Katedra sociálnej práce
Pedagogická fakulta UMB
Foto: zdroj – www.dns-tvind.dk

PRÍSPEVKY ŠTUDENTOV

Poznávací zájazd študentov prvého ročníka PrF UMB do Ríma, Neapola, Pompejí a Benátok

Všetky cesty vedú do Ríma. Rovnako aj naša. Po dlhej ceste sme konečne boli v cieli, v jednom z najkrajších miest sveta. Nestihli sme sa ešte ani poriadne zobudiť a už nás vítal symbol starého Ríma – Koloseum. Týčil sa nad nami a my sme sa nemohli dočkať, kedy budeme jeho majestátnosť obdivovať z vnútra. Okamžite sme sa v myšlienkach presunuli do roku 80. Divé šelmy bojujúce s odvážnymi gladiátormi a v hľadisku my. A v ušiach nám znie výrok Bedaa Venerabilis: *„Kým stojí Koloseum, bude stáť Rím. Keď padne Koloseum, padne Rím. A keď padne Rím, padne aj svet.“* A Koloseum? Stále stojí a my zvedavci máme teraz príležitosť stáť v jeho blízkosti.

Prvý schod, druhý, tretí... Kde to má koniec? Myslím, že by sme pokojne mohli povedať, že v raji. Tých 135 španielskych schodov určite stálo za to. V skutočnosti sme sa nimi dostali k síce nádhernému kostolu Trinità dei Monti, mňa však zaujalo niečo iné. Z vrcholu týchto schodov sa nám totiž naskytol pohľad na celý Rím. Úplne ohúrení sme stáli a uvedomovali si, že sme naozaj tu. Obzerajúc si ľuďmi preplnené námestie Piazza di Spagna som pochopila význam slov *voľný ako vták*. Presne tak som sa cítila pri pohľade na palác Palazzo di Spagna a fontánu della Barcaccia.

O mieste zničenom driemajúcou sopkou Vezuv sme už počuli veľa. Vidieť však Pompeje na vlastné oči, bol pre nás zážitok. Hoci po rodinných domčekoch v pokojnom susedstve, bazilike aj Apolónovom chráme ostali len trosky, atmosféra, ktorá tam panovala, vdýchla dušu každej jednej skale. Videli sme aj skameneliny ľudí, ktorých smrť zachvátila pri najrôznejších činnostiach. Vo výrazoch ich tvárí bolo cítiť strach, no aj odvahu a odhodlanie nevzdať sa. Zachrániť seba, svoju rodinu aj majetok. Keď sme sa dívali na krásnu, mohutnú sopku Vezuv, týčiacu sa nad zničenými Pompejami, kto by bol povedal, že práve ona bola pôvodcom tejto skazy? Ja určite nie.

Už z diaľky ho vidíme. Slávny pápežský štát Vatikán. A najmä Apoštolský palác, sídlo pápežov. Dav ľudí

čakajúcich v rade mi pripomína rady na amerických povianočných výpredajoch. Rozdielom však je, že aj my, čo stojíme na konci radu, vo Vatikáne nájdeme to isté, čo tí celkom vpredu. O nič neprídeme, všetko nás tam počká. Sochy svätých aj hrobky zosnulých pápežov. Najmä socha svätého Petra s „nohou splnených želaní". Veď veriaci, či nie, každý z nás si v živote niečo želá. A pri výstupe do kupoly svätého Petra mnohí z nás museli prehodnotiť svoj životný štýl. Menej fajčiť a zlepšiť svoju fyzickú kondíciu do budúcnosti určite pomôže. Iný liek na prekonanie 551 schodov bez ujmy na zdraví nepoznám. Stále zužujúce sa schodisko nám ukázalo, že návratu niet. Je potrebné po tých schodoch vystúpiť, už nie je iná možnosť. No s hrdosťou môžem povedať, že aj napriek lapaniu po dychu a klaustrofobickým prejavom, sme všetci vyšli až na vrchol. Vydýchavajúc sa, konečne sme si vychutnávali výhľad na celú tu krásu pod nami.

Najväčší úspech, podľa môjho názoru, zožali Benátky. Veď uznajte, kto z vás netúži spoznať slávne *mesto na vode*? Prechádzať sa úzkymi uličkami, započúvať sa do známej piesne *Volare Cantare* a dívať sa na gondoly plaviace sa pod vašimi nohami. Tento zážitok sa nedá len tak opísať slovami. Kráčate, spievate si a vtedy si uvedomíte, že ste asi zablúdili. Stratiť sa v Benátkach – nie je nič krajšie, ako predstava, že tam môžete zostať. Hlodavec, zvaný zodpovednosť vás však prinúti predsa len hľadať námestie San Marco – oporný bod našej orientácie vo *vodnom meste*. Už teraz sme si istí, že sa sem musíme vrátiť. Láka nás najmä prvomájový festival v maskách. Tie sa na nás dívajú z každého a jedného výkladu. A všetky volajú: „Kúp nás, kúp nás." A my ich kupujeme. Sú našou zárukou, že sa na festival vrátime.

Čas však v dnešnej uponáhľanej dobe plynie ako voda a náš dlho očakávaný výlet sa chýli ku koncu. Z „európskej čižmy" si odnášame množstvo spomienok, no hlavne ideí o návrate sem. Veď nie nadarmo sme si hodili mincu do slávnej fontány di Trevi. Ale ešte naposledy všetci spolu: *Volaare ooo Cantare oooo.....*

Lívia Zálešíková
účastníčka zájazdu

Foto: Dominika Mokrá, študentka 1. ročníka PrF UMB

Veselá sobota na Sliači

Dňa 21. marca 2015 študentky Pedagogickej fakulty UMB, študijného odboru sociálna práca, v rámci predmetu Service Learning zrealizovali pre deti z Detského domova Svetluška aktivitu „Veselá sobota na Sliači". Cieľom bolo umožniť deťom získanie nových zážitkov a dať im priestor odreagovať sa od bežných činností ich života. Celá aktivita prebiehala v Kúpeľoch Sliač. Študentky pripravili občerstvenie a naplánovali niekoľko hier. Počas prechádzky areálom kúpeľov deti ochutnali liečivé minerálne pramene. Po prechádzke nasledoval pobyt v bazéne, kde si zaplávali a zabavili sa. Študentky mohli takto aplikovať v praxi vedomosti a zručnosti získané v škole a na predmete Service Learning. Aktivita bola uskutočnená aj za pomoci a vedenia tútoriek, ktorými boli PhDr. Miroslava Tokovská, PhD. a Mgr. Jana Šolcová, PhD. z Katedry sociálnej práce Pedagogickej fakulty UMB.

Študentky 2. roč. študijného odboru sociálna práca
Katedra sociálnej práce
Pedagogická fakulta UMB

Ako sa rozvíjať pre naplnenie svojich cieľov?

Dňa 28. apríla 2015 sa v priestoroch auly Rotunda Ekonomickej fakulty UMB uskutočnila prednáška špičkového mentálneho kouča a odborníka na neurolingvistické programovanie Bohuslava Švihru. Prednáška bola organizovaná Katedrou verejnej ekonomiky a regionálneho rozvoja Ekonomickej fakulty UMB pod garanciou Ing. Márie Svidroňovej, PhD. a občianskym združením ZADOBE v rámci projektu podporeného v programe Aktívne občianstvo a inklúzia, ktorý realizuje Nadácia Ekopolis, Nadácia pre deti Slovenska a SOCIA – nadácia na podporu sociálnych zmien.

Osobnosť Bohuslava Švihru možno priblížiť v rozhovore, ktorý pre nás exkluzívne poskytol.

Mohli by ste sa v krátkosti predstaviť – ako ste začínali (čo bol bod A) a kam máte namierené (kam sa chcete dostať, čo je bod B)?
To je zaujímavá otázka. Podstatné je definovať si, čo myslíme pod pojmom začiatok? Osobne si myslím, že ten skutočný začiatok je v úplne inom bode ako to, čo oficiálne vidno v materiálnom svete. Vždy som mal sny a ciele, už na strednej (a aj som aktívne išiel v ústrety príležitostiam). Nevedel som, ako sa zrealizujú, ale veril som, že spôsob sa nájde. A kam smerujem? Užívam si prítomnosť. Každý deň je pre mňa úžasný zážitok... Mám pocit že mám namierené „domov".

Je známe, že ste regionálny riaditeľ vo firme OVB Allfinanz Slovensko. Ako ste sa dostali od sprostredkovania ku koučingu?
Firma, to sú ľudia, a práve vďaka ľuďom, ktorých som mal možnosť stretnúť na svojej ceste životom, sa mi podarilo dosiahnuť tento úspech.
Podľa mňa akákoľvek práca s ľuďmi vyžaduje od lídra, aby na sebe neustále pracoval. Takže byť špičkový manažér, podnikateľ, ale aj dobrý otec a partner znamená vedieť správne koučovať seba a správnym a efektívnym spôsobom spolupracovať s ľuďmi okolo. Úspech je podľa mňa schopnosť múdro a harmonicky skombinovať rôzne roly, ktoré v živote zastávame. Podľa mňa k sprostredkovaniu a k profesii, v ktorej podnikám, koučing určite patrí.

Hovorí sa, že NLP – neurolingvistické programovanie – je umením efektívnej komunikácie. Prečo práve NLP a ako vám pomohlo?
Áno, krásne ste to vystihli v tej prvej vete. Práve kvôli tomu, že v určitej fáze mojej kariéry ma začalo veľmi zaujímať ako efektívne komunikovať, urobil som si kurzy NLP. Môžem povedať, že som sa dozvedel veľmi zaujímavé metódy a techniky.
Momentálne všetky moje poznatky z oblasti komunikácie NLP používam hlavne v súkromnom živote a v spo-

lupráci s firmou OVB pri budovaní mojej firmy. Som vnímavý a rád sa učím, príležitostí na rozvoj je úžasné množstvo. Koučovanie a práca s ľuďmi je moje veľké hobby a koníček. Prináša mi to radosť a potešenie. Vidím v tom svoje poslanie: Pomáhať ľuďom, s ktorými sa stretávam, takým spôsobom, aby po stretnutí so mnou mali vyššiu kvalitu života ako predtým.

Venujete sa len koučingu manažérov a podnikateľov, alebo aj personálnemu koučingu na objavenie silných stránok a motiváciu jednotlivca? Je medzi tým rozdiel, alebo sa to do istej časti aj prelína?
Podľa mňa všetko so všetkým súvisí a často je to medzi sebou veľmi poprepájané, tak biznis ako osobný život. Moja, vaša, naša kvalita života je odrazom ľudí, ktorých máme okolo. Takže je mi potešením napĺňať moje poslanie. Napokon všetkým predsa ide o to, aby si splnili svoje sny a ciele. A mne sa práve páči pomáhať ľuďom, aby svoje sny a ciele realizovali. Či je to už v podnikaní, v manažmente, v rodine, v škole... Nezáleží na oblasti, skôr na tom, aby všetci tí, s ktorými spolupracujem, dosiahli to, po čom túžia. Nerozdeľujem to na kategórie. Predsa aj ja som bol študent, zamestnanec, mladý. Ide mi o to, že všetko so všetkým súvisí. Mám rád harmóniu.

Na prednáške sa zúčastnilo približne 150 poslucháčov. Pán Švihra sa venoval modernému koučingu a spôsobu jeho využívania. Podelil sa o množstvo svojich cenných, takmer 18-ročných, skúseností v oblasti manažmentu, podnikania a aj z oblasti rodinného života. Jeho myšlienky boli veľmi inšpiratívne a počas celého prejavu bolo cítiť mimoriadne pozitívnu energiu. Práve svojím prístupom oslovil mnoho zúčastnených, čo bolo vidieť aj na ich reakciách. Opýtaní účastníci okrem iného povedali:

„Človek, ktorý žije svoj život na tej správnej vlne. Berie ho taký, ako je – pozitívny."

„Prednáška ti zmení pohľad na život."

„Všetky takéto prednášky rozvíjajú osobnosť človeka a posúvajú ho v živote dopredu."

„Bolo tu povedaných mnoho informácií a každý si odnesie inú informáciu, ktorá sa mu v živote určite zíde."

„Všetkým by som prednášku odporučila. Povedala by som im o spokojnom podnikateľovi, ktorý sa baví životom, chce jednoducho len krásne žiť a užívať si život."

Na otázku, čo by ste povedali o prednáške svojim kamarátom, jeden účastník uviedol: „Pokiaľ sa budeš vzdelávať len v škole, so všetkou pravdepodobnosťou v živote úspešný nebudeš. Preto na podobné akcie nabudúce príď aj ty."

Bohuslav Švihra hovoril nielen o tom, ako dosahovať svoje ciele, ale odporučil aj zamyslenie nad tým, či to, čo chceme, sú skutočne naše ciele, alebo nám ich „implementoval" do hlavy niekto iný. Napríklad chcem sa zdravo stravovať, lebo to chcem ja, alebo mi to podsunuli reklamy a označovanie produktov nálepkou „bio"? Chcem byť právnikom, lebo ma to baví, alebo to chce moje okolie, lebo v tej profesii sa dobre zarába? Účastníci odchádzali plní motivácie a námetov na zamyslenie sa nad svojím smerovaním v osobnom aj profesijnom živote.

Záznam z prednášky bude čoskoro dostupný na webovej stránke www.zadobe.sk v časti Kalendár pod podujatím „Ako sa rozvíjať pre naplnenie svojich cieľov?".

Lenka Gogoľová so spoluautorkou študentky EF UMB a dobrovoľníčky v OZ ZADOBE
Foto: Ondrej Filipko

650 rokov vzdelanosti na Universität Wien

Historická budova Universität Wien je súčasťou veľkolepého projektu bulváru Ringstrasse.

Busta Otta Kahlera v Arkadenhofe na Universität Wien.

Štúdium literatúry v rámci vedeckého výskumu v knižnici Soziologie und Politikwissenschaft.

Nadobudnúť status pravého viedenského študenta vizuálnym spôsobom nie je až také náročné, pokiaľ si do svojho šatníka zaobstaráte dlhý kabát a šál. Zapadnúť sem s pravým akcentom je však v rámci prvých dní pobytu už trošku náročnejšie. Viedeň si vás nepochybne podmaní rôznymi čokoládovými lahôdkami, skvostnou vážnou hudbou, ale i ďalším sofistikovaným vývozným artiklom najvyššej akosti, t. j. vzdelaním.

Vážim si, že som ako študentka *Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov UMB* v rámci programu *CEEPUS* (*Stredoeurópsky výmenný program pre univerzitné* štúdiá) mohla počas letného semestra realizovať výskumný pobyt na *Institut für Soziologie Universität Wien* a prebdieť niekoľko nocí vo vedeckej knižnici, ktorá jednoznačne patrí medzi tie najväčšie v Rakúsku.

Universität Wien (*Viedenská univerzita*), familiárne nazývaná aj *Alma mater Rudolphina*, aktuálne oslavuje 650 rokov od svojho založenia. Túto akademickú inštitúciu založil v roku 1365 vojvoda *Rudolf IV. Habsburský* podľa parížskeho univerzitného vzoru, pričom mala dokonca vlastný dress-code a univerzitné zákony. V prvom roku po svojom vzniku disponovala jedinou fakultou, a síce fakultou umenia spolu s 30 študentmi. Aktuálne tu študuje okolo 92 000 študentov z celého sveta. Pätnásť nositeľov Nobelovej ceny bolo absolventmi tejto prestížnej inštitúcie, ktorá má k dispozícii špecifický dvor Arkadenhof, kde sa na študentov pozerajú busty významných osobností pôsobiacich na univerzite v priebehu storočí.

Renomovaná univerzita, situovaná v historickom prostredí očarujúcej Viedne, jednoducho disponuje špecifickou študentskou atmosférou a identickým puncom edukácie. Oplýva istým podnetným a stimulačným prostredím, v ktorom môže študent nadobudnúť inšpiráciu a priniesť nové náhľady na akademickú úroveň.

Daný výskumný pobyt predstavoval nepochybne novú a dynamickú príležitosť pre prekonanie mojich profesionálnych a výskumných horizontov, nakoľko medzinárodné aspekty, štúdium zahraničnej literatúry a komparácia rozličných kultúrnych prístupov predstavujú veľmi zaujímavé výskumné nástroje.

Podľa amerického spisovateľa Marka Twaina *„kto nevie, kam ide, nemôže sa čudovať, že príde niekde úplne inde"*. Pre každého študenta je preto veľmi dôležité zvoliť si výmenný program, ktorý najlepšie vystihuje jeho odborné smerovanie. Takýto pobyt v zahraničí je mimoriadne prospešný pre ďalšie štúdium na našej univerzite.

Barbora Krištofová
Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov UMB
Foto: archív autorky

Priestranné chodby univerzity sú často využívané na rôzne výstavy.

Spolok študentov histórie na medzinárodnej konferencii v Bukurešti

Študentská historická spoločnosť je študentská organizácia, na ktorej sa podieľajú študenti histórie Filozofickej fakulty UMB. Spolok bol založený študentmi histórie v akademickom roku 2013/2014 a jeho hlavným cieľom je dopĺňať štúdium histórie na Katedre histórie prostredníctvom neformálneho vzdelávania, podnecovať študentov histórie k aktívnemu štúdiu, informovať ich o rôznych možnostiach štúdia histórie v rámci študijných mobilít v zahraničí či upevňovať vzájomné kolegiálne vzťahy medzi študentmi, a tiež medzi študentmi a vyučujúcimi. Študentská historická spoločnosť (ďalej len ŠHS) tiež poskytuje tútorstvo študentom mladších ročníkov. Organizuje informačné stretnutia, kde majú študenti možnosť získať užitočné informácie o fungovaní Univerzity, ale aj samotného spolku. ŠHS je od roku 2013 členom Medzinárodnej asociácie študentov histórie (ďalej len ISHA). ISHA je medzinárodná mimovládna organizácia študentov histórie, ktorá vznikla v roku 1989. Jej cieľom je uľahčiť komunikáciu a poskytnúť platformu pre výmenu študentov histórie a príbuzných odborov na medzinárodnej úrovni. V priebehu školského roka sa organizujú tri semináre a jedna výročná konferencia. V súčasnosti ISHA pozostáva z rôznych sekcií. ŠHS pri Katedre histórie FF UMB je jedinou sekciou na Slovensku.

V akademickom roku 2014/2015 došlo k zmene vedenia ŠHS. Novou predsedníčkou sa stala Michaela Strelníková, študentka prvého ročníka histórie na Filozofickej fakulte UMB, ktorá reprezentovala ŠHS na 26. výročnej konferencií ISHA. Konferencia sa konala v Bukurešti 24. – 30. apríla 2015.

Podujatie otvorila súčasná prezidentka sekcie ISHA Bucharest Raluca Dinu, v priestoroch Právnickej fakulty Universitatea din Bucuresti. Účastníkom konferencie sa tiež prihovorila prezidentka ISHA pre rok 2014/2015 Barbora Hrubá, študentka histórie Karlovej Univerzity v Prahe, a profesor histórie a filozofie, od roku 2011 i rektor Universitatea din Bucuresti, prof. Dr. Mircea Dimitru. Hlavnou témou konferencie bola *Local vs. Global: A Transnational Perspective on History.* Otváraciu prednášku s rovnakým názvom predniesol conf. Dr. Opris Ionut.

Účastníkov konferencie bolo viac než 100, z každého kúta Európy. Študenti z Maďarska, Česka, Francúzska, Talianska, Chorvátska, Srbska, Slovinska, Nemecka, Rakúska, Talianska a Fínska

Logo Študentskej historickej spoločnosti

boli rozdelení do deviatich workshopov, kde v anglickom jazyku prezentovali svoje odborné referáty, reflektujúce hlavnú tému konferencie. Vo workshope s názvom *Public opinion shapers: Mass media and religion,* aktívne vystúpila s odborným príspevkom i Michaela Strelníková. Jednotlivé workshopy viedli odborní pracovníci Universitatea din Bucuresti, ktorí študentov podnecovali k horlivým diskusiám, prispeli svojím názorom a približovali históriu Rumunska.

ISHA konferencie pozostávajú i z iných sprievodných aktivít. Súčasťou tohtoročnej konferencie bol workshop s názvom Presentation skills, ktorý viedla Barbora Hrubá. Študenti pomocou cvičení spoznali a ohodnotili samých seba, a získali tiež množstvo dobrých rád ako prezentovať či pripraviť prezentáciu alebo ako zaujať publikum. V programe bolo zahrnuté rokovanie s EGEA (Európska geografická študentská organizácia), kde hovorili o budúcej spolupráci, a taktiež workshop s názvom How to ISHA, o samotnom fungovaní tejto organizácie. Samozrejme ISHA nezabúda ani na kultúrny život študentov. V priebehu konferencie sme absolvovali dve kultúrne návštevy. Palace of the Parliament v Bukurešti a celodenný výlet do rumunských miest Sinaii a Brašova. K tradičným aktivitám ISHA patrí aj Ice Breaking party a National drinking party, ktoré slúžia na nadväzovanie a utužovanie nových priateľstiev medzi študentmi.

Najdôležitejšou časťou konferencie bola General Assembly, tzv. valné zhromaždenie študentov histórie, kde sa diskutovalo o nasledujúcich podujatiach ISHA a bolo zvolené nové vedenie. Prezidentkou ISHA na rok 2015/2016 sa stala súčasná prezidentka sekcie ISHA Berlin, Darja Lohman. Zastúpenie českých študentov vo vedení ISHA pretrváva i naďalej. Členkou rady sa stala Anna Vrtálková, študentka histórie na Univerzite Palackého v Olomouci. Vznikla tiež nová sekcia s názvom ISHA Paris.

Členstvo nášho spolku ISHA otvorilo i ďalším študentom bránu k novým perspektívam štúdia histórie, bránu k nadväzovaniu kontaktov v zahraničí, prehlbovaniu a čerpaniu nových informácií a nápadov. Študent má možnosť spoznať i iné kultúry Európy a predstaviť tú našu.

V prípade záujmu o organizáciu ISHA môžete kontaktovať vedenie ŠHS na mailovej adrese: shs.umb@gmail.com.

Michaela Strelníková
študentka histórie Filozofická fakulta UMB
Foto: Archív autorky

General Assambly (foto: Oana Letitzia)

Workshop Mass media and religion (foto: Michaela Strelníková)

Účastníci ISHA Bucharest, Sinaia Peles Castle (Francesca Montecucco)

Opening lecture (foto: Lačezar Stefanov)

Vedecký seminár prof. JUDr. Imricha Karvaša na Ekonomickej fakulte Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici

Prednáška doc. Ing. Jozefa Makúcha, PhD. *„Menová politika ECB v súčasnom ekonomickom prostredí“*.

Pri príležitosti 110. výročia narodenia profesora Imricha Karvaša, guvernéra prvej Slovenskej národnej banky a jednej z najvýznamnejších osobností ekonomickej vedy a národohospodárskej politiky Slovenska v období 30. a 40. rokov minulého storočia, začal v marci 2013 tradíciu vedeckých seminárov guvernér Národnej banky Slovenska, doc. Ing. Jozef Makúch, PhD., svojou prednáškou *Aktuálne úlohy ECB v oblasti menovej politiky a dohľadu nad finančným trhom*.

Neskôr na podujatí vystúpili ďalšie významné osobnosti národohospodárskej vedy a politiky. Jednou z kľúčových otázok ekonómie „prečo sú krajiny bohaté a krajiny chudobné?“ sa v máji 2013 zaoberal univ. prof. dipl. Ing. Dr. Mikuláš Luptáčik. V októbri 2013 predseda Rady pre rozpočtovú zodpovednosť, Ing. Ivan Šramko, vystúpil s prednáškou *Dlhodobá udržateľnosť verejných financií Slovenskej republiky*. V marci 2014 sa so svojimi názormi na tému *Nová regulácia bankového sektora vyrieši viaceré problémy eurozóny. Zďaleka nie všetky* podelila Ing. Elena Kohútiková, PhD., zástupkyňa generálneho riaditeľa Všeobecnej úverovej banky, a. s..

Po dvoch rokoch sme na pôde Ekonomickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici s potešením privítali guvernéra Národnej banky Slovenska doc. Ing. Jozefa Makúcha, PhD., ktorý nám priblížil neštandardné operácie využívané Európskou centrálnou bankou. V úvode prednášky pripomenul realizované neštandardné opatrenia ECB do roku 2014 a následný vývoj v eurozóne, ktorý si vyžiadal prijatie ďalších neštandardných opatrení zo strany ECB v roku 2014 zameraných na odstránenie negatívnych vplyvov finančnej krízy. Následne charakterizoval najnovší neštandardný nástroj ECB – „Rozšírený program nákupu aktív“ (Expanded Asset Purchase Programme – EAPP), tzv. Quantitative easing (QE), ktorý vstúpil do praxe v januári 2015 z dôvodu reakcie na spomaľujúcu sa infláciu a narušený transmisný mechanizmus. Program umožňuje Európskej centrálnej banke dodávať mesačne likviditu do bankového sektora vo výške 60 mld. eur nákupom dlhopisov emitovaných ústrednou štátnou správou krajín eurozóny, agentúrami a európskymi inštitúciami. Uvoľňovanie likvidity prostredníctvom EAPP bude realizované do septembra 2016. Guvernér NBS sa v prednáške ďalej venoval vývoju výmenného kurzu a peňažnej zásoby. Predstavil aktuálny posun v predikciách v oblasti hrubého domáceho produktu a inflácie. Zdôraznil, že postupne začína dochádzať k rastu peňažnej zásoby. Trend prepadu úverov sa otočil, úrokové sadzby a výnosy z vládnych cenných papierov sa znižujú. Odhady ekonomického rastu a inflácie sa začali revidovať pre budúci rok smerom

nahor. V roku 2017 očakáva, že inflácia sa priblíži k stanovenému cieľu.

Guvernér centrálnej banky na záver prednášky poukázal na dôležitosť doplnenia menovej politiky opatreniami hospodárskej politiky, konkrétne štrukturálnymi reformami, ktoré vzájomne prispievajú k udržateľnosti rastu ekonomiky. V závere podujatia odznela podnetná diskusia, iniciovaná otázkami študentov a pedagógov.

Bc. Daniela Dvorščáková
Ekonomická fakulta UMB
Foto: Matej Žofaj

Vznik etickej komisie študentov UMB

Dňa 25. februára 2015 sa na Rektoráte Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici uskutočnilo prvé zasadnutie „etickej komisie študentov UMB“ (ďalej len EKŠ), na ktorom bolo oficiálne privítanie členov EKŠ v ich nových funkciách a oboznámenie s ich nastávajúcimi úlohami.

Významnou udalosťou, dlhodobo diskutovanou už v minulosti, bol samotný vznik EKŠ. Ten je vyjadrením pretrvávajúcej potreby bližšieho spojenia vedenia univerzity s radmi študentov v oblasti riešenia etických problémov. Podstata existencie a poslanie EKŠ vyplýva z jej štatútu – napomáhanie riešenia neetického správania a s tým spojených podnetov zo strany študentov UMB, ako aj presadzovanie etických požiadaviek na akademickej pôde (pozri Etický kódex študenta UMB).

Úvodné stretnutie prebiehalo za účasti rektora UMB doc. Ing. Vladimíra Hiadlovského, PhD., ktorý okrem iného predstavil hlavnú úlohu EKŠ UMB ako poradného orgánu rektora. V tejto súvislosti veríme, že bude naozaj orgánom plnohodnotným a rešpektovaným, pričom rektorovi bude predkladať doteraz možno prehliadané alebo nevypočuté problémy študentov.

Okrem rektora UMB svoju víziu fungovania EKŠ vyjadril aj prof. PhDr. Pavel Fobel, PhD., predseda „etickej komisie zamestnancov UMB“, a vedúci Katedry etiky a aplikovanej etiky na Filozofickej fakulte UMB. Pozornosť upriamil najmä na riešenie etických problémov zo strany EKŠ ľudskou cestou. Zároveň jej vznik prirovnal k účinnému spôsobu prevencie nežiaduceho správania a zlepšovania etickej klímy na pôde UMB.

V rámci zasadnutia boli ďalej uskutočnené voľby tajomníka EKŠ (zvolený Lukáš Moravec, študent 3. ročníka odboru Aplikovaná etika na FF UMB) a predsedu EKŠ (zvolená Mgr. Bibiána Marková, doktorandka na Katedre aplikovanej etiky FF UMB). Vhodné je pripomenúť, že zvyšní piati členovia EKŠ sú zástupcami všetkých fakúlt UMB, čím sa EKŠ snaží ešte viac priblížiť študentom celej univerzity.

Medzi ďalšie body patrilo podpísanie čestných vyhlásení, prerokovanie organizácie práce, schválenie nového *Etického kódexu študenta UMB* a pridelenie prvých úloh členom EKŠ. Prvé zasadnutie možno hodnotiť ako vcelku plodné a úspešné. V blízkej budúcnosti sa navyše počíta so spustením interaktívnej webovej aplikácie „on-line tréning etického rozhodovania sa na UMB“, kde sa okrem iného môžu návštevníci oboznámiť aj s aktuálnymi informáciami ohľadne EKŠ. Veríme, že tento krok posunie etiku na univerzite opäť niekam vyššie.

Mgr. Lukáš Grec
Katedra verejnej ekonomiky
a regionálneho rozvoja,
Ekonomická fakulta UMB
v zastúpení členov EKŠ

Zbierka šatstva na Pedagogickej fakulte UMB

Vdňoch 21. – 22. apríla 2015 sa na Pedagogickej fakulte Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici uskutočnila zbierka oblečenia, obuvi, hračiek a kníh pod záštitou Katedry sociálnej práce. Zbierku zorganizovali študenti a študentky 2. ročníka bakalárskeho štúdia sociálnej práce pod vedením PhDr. Kataríny Kurčíkovej, PhD. Napriek krátkemu trvaniu zbierky sa podarilo vyzbierať značné množstvo vecí, čo organizátorom dovolilo rozdeliť ich nakoniec miesto plánovaných dvoch až do troch zariadení (detský domov, domov núdznych a dodatočne pridané krízové stredisko). Tohoročnú zbierku šatstva teda môžeme hodnotiť ako úspešnú a v závere sa chceme poďakovať všetkým zúčastnením, ako aj členom organizačného tímu za ich čas a ochotu.

študenti a študentky
2. ročníka KSP PF UMB

CELOUNIVERZITNÉ PRACOVISKÁ

Úspešní absolventi Ekonomickej fakulty UMB prezradili tajomstvo svojho úspechu

Dňa 14. apríla 2015 sa na Ekonomickej fakulte UMB zišli v aule Rotunde v rámci podujatia **Prezentačný deň podnikov alebo Deň kariéry EF UMB** zaujímaví hostia – naši úspešní absolventi –, ktorí prezradili študentom svoje recepty, ako mať úspech na trhu práce po skončení vysokoškolského štúdia.

Podujatie sa konalo v rámci aktivít národného projektu „Vysoké školy ako motory rozvoja vedomostnej spoločnosti“, ktorý vznikol ako reakcia na potrebu lepšie prepojiť VŠ vzdelávanie s potrebami trhu práce a identifikovať a podporiť tie študijné programy, ktoré sú najžiadanejšie trhom práce v podnikovej sfére, najmä v odvetviach s vysokou pridanou hodnotou pre hospodársky rast Slovenskej republiky.

Prezentačný deň podnikov oficiálne otvoril rektor Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici doc. Ing. Vladimír Hiadlovský, PhD. *„Osobne myšlienku tohto projektu vysoko hodnotím a oceňujem. Je to jeden z mála projektov, ktorý je celoplošne vysoko efektívny a úspešný, či už sú to dlhodobé praxe alebo krátkodobé exkurzie, ale aj také podujatia ako sú Prezentačné dni podnikov,“* ocenil na úvod aktivity národného projektu rektor UMB.

Následne sa študentom prihovoril Ing. Štefan Chudoba, PhD., odborný garant pre popularizáciu národného projektu Vysoké školy ako motory rozvoja vedomostnej spoločnosti: *„Vy, ako ekonómovia, budete musieť rozmýšľať nad tým, ako sa stať úspešným pre obce, fabriky, organizácie, rôzne spoločnosti. Ste na správnej škole, musia z vás vyrásť manažéri, ktorí vedia, čo chcú.“* Slovenská mladá generácia patrí podľa neho k špičke a práve vyštudovaný ekonóm je kľúčom každého podniku, bez ktorého sa neurobí nič. *„Na vás sa budú riaditelia a celé spoločnosti obracať pri riešení kľúčových problémov. Malé a stredné podniky, ale aj živnostníci závisia od toho, kto to celé manažuje.“*

Ing. Milan Fiľa, PhD., odborný garant národného projektu pre spoluprácu vysokých škôl s podnikovou praxou vo svojom príhovore uviedol: *„V rámci národného projektu sa už 230 študentov zúčastnilo na praxi priamo v podnikoch. Otvorených je stále 50 ponúk na podnikovú prax, kde sa môžu zapojiť aj banskobystrickí študenti. Momentálne je tu možnosť pôsobiť v 75 podnikoch, do projektu je zapojených 8 univerzít, 25 fakúlt“*, vyratúva Milan Fiľa. *„Po technike je v rámci podnikovej praxe záujem najmä o študentov ekonómie a manažmentu, takže o vás.“* Ako ďalšiu motiváciu spomenul aj možnosť zúčastniť sa zahraničnej stáže: šanca je tu pre 20 študentov II. a III. stupňa vysokoškolského štúdia. *„Máte veľa možností, obrovské množstvo voľného času, ktoré vám umožňuje skúšať nastúpiť do zamestnania a ak vám to nevyjde, nič sa nedeje. Môžete skúsiť podnikať, ak to nevyjde, stále sa nič nedeje, máte ešte dosť času. Skončíte síce v malej strate, no stále ste študent, môžete začať odznova.“*

O svoje skúsenosti, postrehy a úspechy sa podelili úspešní absolventi EF UMB – Ing. Martin Vlčko, člen predstavenstva a finančný riaditeľ, SOFTIP,

a. s.; Ing. Peter Jaroš, riaditeľ sekcie pre nemecky hovoriace spoločnosti na oddelení auditu, Deloitte Audit, s. r. o.; Ing. Roman Juráš, predseda predstavenstva a generálny riaditeľ, Generali Poisťovňa, a. s.; Mgr. Slavomír Špitál, vedúci obchodného oddelenia, ZTS Strojárne, s. r. o.; Ing. Jana Suroviaková, referentka kontrolingu, ZTS Strojárne, s. r. o.; Ing. Matej Blahút, riaditeľ projektovania IS, ŽP Informatika, s. r. o.; RNDr. Norbert Gröne, programátor, analytik ŽP Informatika, s. r. o.; Ing. Michal Valkovič, Drugs Team Leader Slovensko, Procter & Gamble. Aj napriek svojim pracovným povinnostiam si našli čas a prišli na podujatie, aby poskytli študentom cenné rady ako sa uplatniť na trhu práce, poodhalili im tajomstvo svojho úspechu a aktivizovali ich do zmysluplnej činnosti už počas štúdia.

Študenti UMB mohli nadviazať priamy kontakt so zástupcami z vybraných vyššie uvedených spoločností prostredníctvom rozhovorov a odborných diskusií vo výstavných stánkoch. Svojich zástupcov v informačných stánkoch mali aj spoločnosti PricewaterhouseCoopers, Centrum dobrovoľníctva, SAIA. Zástupcovia ponúkali študentom konkrétne pracovné miesta, stáže a ďalšie formy spolupráce.

Mgr. Michaela Palgutová, PhD.
Centrum pre celoživotné vzdelávanie UMB
Foto: Mgr. Terézia Rohn, PhD.
referát marketingovej komunikácie

ŠPORT

Správa zo športovej akcie

Dňa 16. marca 2015 sa v priestoroch V – klubu konal **3. ročník Benchpress Championship UMB 2015**. Akcie sa zúčastnilo 35 študentov UMB. Študentom bolo poskytnuté občerstvenie vo výške 1,50€/ osoba. Vecné ceny – športové oblečenie – získali prví traja v mužskej aj v ženskej kategórii. Súťažilo sa podľa nasledovných pravidiel.

Finále muži

Umiestnenie	Meno a priezvisko	1. kolo (50% hmotnosti)	Finále (100% hmotnosti)
1.	Michal Murgaš	88 x	27 x
2.	Radovan Lacko	87 x	26 x
3.	David Simoník	87 x	23 x

Finále ženy

Umiestnenie	Meno a priezvisko	1. kolo	Finále
1.	Petra Hužvárová	28 x	25 x
2.	Viktória Kupčová	24 x	24 x
3.	Mária Mareková	22 x	23 x

Mgr. Juraj Kremnický, PhD. KTVaŠ, Filzofická fakulta UMB a Foto: Bc. Andrej Brummer

V semifinále sa súťažilo na max. počet opakovaní s činkou vážiacou 50 % hmotnosti súťažiaceho. Prvých 5 súťažiacich s najlepším výkonom – počtom opakovaní – postupovalo do finále. Vo finále bol jeden pokus s max. počtom opakovaní so svojou hmotnosťou muži a maximálny počet opakovaní s 50 % hmotnosťou ženy (tak ako v semifinále). Akcia bola finančne podporená z komisie športu UMB.

Otvorenie cyklosezóny na UMB. 1. UMB cykloakcia

Po dlhodobom chladnom a dažďovom počasí sme 12. mája 2015 otvorili cyklosezónu na Univerzite Mateja Bela prvou *UMB cykloakciou*. UMB cykloakcie organizuje už tretí rok prof. PaedDr. Ivan Čillík, CSc. z Katedry telesnej výchovy a športu Filozofickej fakulty UMB a PaedDr. Eva Čulenová, PhD. z Katedry translatológie FF UMB, ktorí na ne pozývajú všetkých zamestnancov, ale aj študentov UMB.

Na prvej cykloakcii sa zúčastnilo pomerne veľa cyklistov z univerzity (11), medzi ktorými nechýbal ani rektor UMB doc. Ing. Vladimír Hiadlovský, PhD., kvestor UMB Ing. Ladislav Monček a riaditeľ SÚZ Ing. Jozef Mrena.

Príjemnú, slnkom sprevádzanú trasu Banská Bystrica – Slovenská Ľupča – Biotika – okolo Istebníka do Priechoda – Selce – Banská Bystrica si všetci vychutnali. Dúfame, že si cyklisti z UMB oddýchli od každodenných povinností, porozprávali sa a niektorí sa navzájom zoznámili.

Ďalšie UMB cykloakcie budú postupne realizované v mesiacoch máj a jún približne každé dva týždne, v závislosti od počasia. V septembri 2015 pri príležitosti otvorenia nového akademického roka je, podobne ako každý rok, plánovaná cykloakcia do Očovej, rodiska Mateja Bela.

O všetkých cyklistických podujatiach na UMB budú organizátori včas informovať e-mailovými pozvánkami.

Eva Čulenová
Katedra translatológie
Filozofická fakulta UMB
Foto: Autorka

Banskobystrické gymnastické dni 2015

Dňa 16. – 17. mája 2015 sa konali v športovej hale KTVŠ FF UMB ***Banskobystrické gymnastické dni 2015***, ktoré zahŕňajú niekoľko pretekov v športovej gymnastike.

V mužských kategóriách:

– II. kolo Slovenského pohára najmladších, mladších, starších žiakov, juniorov a mužov.
– XV. ročník Memoriálu Alojza Drexlera – medzinárodná súťaž starších žiakov.

V ženských kategóriách:

– XXIII. ročník Pohára UMB I. kategórie, najmladších, mladších, starších žiačok.
– XVI. ročník Banskobystrická kladina.

Počas dvoch dní sa nám predstavilo cez 100 účastníkov z 11 klubov Slovenska a Česka. Gymnasti a gymnastky z domáceho gymnastického klubu ŠK UMB Banská Bystrica získali výborné umiestnenia a vo viacerých kategóriách sme dominovali. V ženských kategóriách naše gymnastiky vyhrali všetky prvé miesta. I. kategóriu vyhrala Boľošová, 3. miesto Brunnerová, 4. miesto Rosputinská. Medzi najmenšími žiačkami vyhrala Bažíková. Kategóriu mladších žiačok vyhrala Galátová pred Mikuštiakovou. V kategórii starších žiačok získala prvenstvo Paliderová, 11. miesto obsadila Smolková. Banskobystrickú kladinu vyhrala tiež naša pretekárka – Galátová za najvyššiu známku dosiahnutú zo všetkých pretekárok. V mužských kategóriách vyhrali domáci gymnasti družstva mladších žiakov B (Samson, Kremnický, Šesták, Babiak). Medzinárodnú súťaž starších žiakov A vyhral Antalec pred Galátom. U mužov vyhral prostné končiaci študent denného magisterského štúdia telesná výchova a trénerstvo – športová gymnastika Bc. Martin Argaláš (účastník minuloročných ME v športovej gymnastike), ktorý pri príprave na záverečné štátne skúšky si „odskočil“ odsúťažiť.

Chcem sa poďakovať Univerzite Mateja Bela, ktorá nám vytvára podmienky na trénovanie. V neposlednom rade ďakujem všetkým, ktorí sa osobne podieľali na príprave pretekov alebo sponzorsky túto akciu podporili.

Mgr. Juraj Kremnický, PhD.
Katedra telesnej výchovy a športu
Filozofická fakulta UMB
Foto: Autor

Golf – nový atraktívny šport na našej Univerzite

V akademickom roku 2014/2015 sa na našej univerzite otvorila možnosť vyskúšať nový, v dnešnej dobe veľmi populárny a obľúbený šport všetkých generácií, golf. Práve tento šport ponúka pre všetkých študentov Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici Katedra telesnej výchovy a športu na Filozofickej fakulte.

Vyučovanie sa realizuje v prekrásnom prostredí golfového ihriska Hron Tri Duby v Sliači pod vedením doc. PaedDr. Jiřího Michala, PhD. z KTVŠ a jednej z najlepších tréneriek golfu na Slovensku Caroliny Cordieri. Na túto aktivitu sa mohli prihlásiť ako začiatočníci aj skúsení hráči so „Zelenou kartou". V tomto roku už prešlo základmi golfu viac ako 30 študentov takmer zo všetkých fakúlt UMB.

Golfové ihrisko Hron Tri Duby sa môže ako jedno z mála na Slovensku pochváliť 18-jamkovým ihriskom. Ihrisko sa nachádza v Sliači v blízkosti letiska.

V budúcom akademickom roku plánujeme v rámci pohybových aktivít zapojiť aj zamestnancov UMB, ktorí majú záujem o zoznámenie sa s týmto krásnym športom.

doc. PaedDr. Jiří Michal, PhD.
KTVŠ FF UMB

Úspech UMB vo vysokoškolskej lige v golfe

V tomto akademickom roku organizovala Žilinská univerzita za podpory Slovenskej asociácie univerzitného športu vysokoškolskú ligu v golfe pre študentov, doktorandov a pedagógov univerzít z celého Slovenska. Liga sa realizovala v štyroch kolách na ihriskách v Bernolákove, Hrubej Borši neďaleko Bratislavy, Malackách a Piešťanoch.

Keďže aj naša univerzita už ponúka v tomto akademickom roku vyučovanie golfu, je samozrejmé, že sme tam nemohli chýbať. Za našu univerzitu nás reprezentovali **Eleonóra Gasper, Jakub Slobodník** – študenti Právnickej fakulty a **Marek Matiaško** – študent KTVŠ na Filozofickej fakulte a „hrajúci kapitán" **doc. PaedDr. Jiří Michal, PhD.** z KTVŠ FF. Aj napriek tomu, že ihriská boli pre našich reprezentantov nové, dosiahli výborné výsledky. Naša univerzita sa v celkovom ročnom hodnotení družstiev umiestnila **na 2. mieste.** V kategórii HCP 4 – 26,4 rany brutto študentov sa na výbornom druhom mieste umiestnil náš študent Jakub Slobodník, aj v kategórii HCP 26,5 – 54 STB netto sa tiež na výbornom druhom mieste umiestnila naša študentka Eleonóra Gasper.

Veríme, že aj vďaka tomuto podujatiu sme zviditeľnili našu univerzitu a prispeli k jej dobrému menu.

Dúfame, že na podobných súťažiach dosiahneme ešte lepšie výsledky.

doc. PaedDr. Jiří Michal, PhD.
KTVŠ FF UMB
Foto: Archív autora http://www.ff.umb.sk/jmichal/golf-http://www.ff.umb.sk/jmichal/golf-vyuka.html
http://www.ff.umb.sk/jmichal/golf-liga.html

IVA WEBEROVA

AKADEMICKÁ BANSKÁ BYSTRICA

Oznamujeme všetkým, ktorí by chceli prispieť do ďalšieho čísla Spravodajcu UMB, že príspevky môžu posielať elektronickou poštou na adresu ***spravodajca@umb.sk.*** *V prípade zasielania fotodokumentácie k jednotlivým článkom Vás prosíme o zaslanie mena autora fotografií. Uzávierka príspevkov do ďalšieho čísla je 20. septembra 2015.* ***Redakčná rada***

Spravodajca Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici

Universitas Matthiae Belii

Spravodajca Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici Universitas Matthiae Belii. Vydáva: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici. Adresa: Národná 12, 974 01 Banská Bystrica. IČO: 30232295. Registrácia MK SR: EV 1116/08. ISSN 1339-6749
Vychádza ako dvojmesačník, okrem letných prázdnin. Dátum vydania: júl 2015. Redakčná rada: doc. PhDr. Katarína Chovancová, PhD. (predsedníčka), Mgr. Terézia Rohn, PhD. (výkonná redaktorka), doc. PaedDr. Július Lomenčík, PhD. (jazykový redaktor, FF), Monika Tomášiková (EF), PhDr. Mária Holubová, PhD. (FPVaMV), PaedDr. Miriam Spodniaková-Pfefferová, PhD. (FPV), prof. PhDr. Ingrid Emmerová, PhD. (PF), JUDr. Jana Muránska, PhD. (PrF). Za obsah príspevkov zodpovedajú autori. Grafická úprava: Mgr. art. Zuzana Ceglédyová.
Tlač: EQUILIBRIA, s. r. o., Košice, Fotografie: archív UMB. On-line verzia: www.umb.sk.
Nepredajné